

TÕRVA TEATAJA

Väljaandja: Tõrva vallavalitsus Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas Trükk: Kroonpress Otsepost: Omniva Tiraaž: 3000 Toimetus: Egon Ilisson, kuldne@kuldne.com, 53 736 992

Kõrtsihoone ehitustööd on alanud

Tõrvas allkirjastati leping multifunktsionaalse vabaaja- ja meelelahutuskeskuse ehitamiseks ning töödega alustati juba mõned päevad hiljem.

16. veebruaril allkirjastasid Tõrva vallavanem Kalle Vister ja AS-i Tartu Ehitus juhatuse liige Alar Loo ehituslepingu Tõrva ajaloolise kõrtsihoone ümbekujundamiseks multifunktsionaalseks vabaaja- ja meelelahutuskeskuseks.

Ehitustööde maksumus koos käibemaksuga on 2 258 043 eurot, millest 1 333 999 eurot kaetakse toetusmeetmest „Kättesaadavad kvaliteetsed avalikud teenused“. Ülejäänud summa tuleb Tõrva vallaelarvest. Ehitusega alustatakse 2026. aasta märtsis (ettevalmistustööd algavad lähipäevil) ning tööde valmimise tähtaeg on 2027. aasta jaanuaris.

Lepingu allkirjastamine toimus kõrtsihoone ees, kus ajalooõnguline Tõrva Tõnis ja tänapäevase ehitusettevõtte eestvedaja löid tunnistajate ees käed ning kirjutasid kokkuleppele alla.

Kuigi arvamusi vana ja uue ühildamises oli tõrvakate seas mitmeid, jäi peale antud lahendus. Visuaalid: Apex Arhitektuuribüroo

„Lepingu allkirjastamine ja ehitustööde algus on tähenduslik sündmus Tõrva linna 100. sünnipäevaks. Anname sellega panuse, et

ajalooline linna sümbolhoone saaks uue hingamise ning kujuneks kogukonnale soojaks ja inspireerivaks peatuspaigaks,“ sõnas vallavanem Kalle Vister.

Projekti eesmärk on Tõrva keskvaljaku linnaruumi terviklik arendamine, sidudes rekonstrueeritud keskvaljakuga ühtset stiili järgiva ajaloolise arhitektuuripärl – Tõrva kõrtsihoone. Samal ajal loome kaasaegse kohtumispäiga, mis toetab kohaliku kultuurielu arengut.

Hoonesse rajatakse 229-kohaline teiseldatavate toolidega kontserdisaal, mida saab vastavalt vajadusele ümber kujundada erinevateks sündmusteks. Saali juurde kuulub rõdu, lava taha kavandatakse esinejate ja tehno ruumid. Hoone teisele korrusele tuleb seminariruum ja galerii,

kus saab korraldada ühistegevusi, kunstinaütusi ja huviringe.

Projekti ettevalmistamise kaasaati laialdane sihtrühm. Enne tootluse esitamist toimus kaks avalikku arutelu, kus ühiselt mõtestati teenuseid, mida uuendatud kõrtsihoones võiks pakkuda. Koostöös erasektori ettevõtetega (näiteks Malmizza ja Tõrva Veemõnula) kavandatakse tulevikus ka ühiseid teenuspakette.

Projekti peaprojekteeeria on Infragare Eesti, arhitektuurilahendus on Apex Arhitektuuribüroolt ja sisearhitektuuri kavandab studio Argus. Projekti koostamisel löid kaasa ka kohalikud: projektijuht Kristjan Õim ja arhitekt Kristi Järvik. Ehitustööd teostab AS Tartu Ehitus / Tera Ehitus OÜ. Projektijuht on Harri Hirschon ja objektijuht Tenno Liivatalu.

Selline näeb välja hoone siselahendus.

Soov panustada kodukohta

Arhitekt Kristi Järvik

Rõõm on näha, et minu jaoks juba 2,5 aastat tagasi alguse saanud Tõrva kõrtsihoone restaureerimise plaani hakatakse nüüd päriselt ellu viima.

Kui toona nägin, et otsitakse projekteeerijaid, kirjutasin kohe oma kolleegidele. Soovisin kodukohta olulisele hoonel oma panuse anda ja minu tööandja Apex Arhitektuuribüroo võttis projekteeerimise hankest osa. Minu soov täitus, kuna meie koostööpartner ja hanke võitja Infragate OÜ tellis meilt hoone arhitektuurse osa projekteeerimise.

Algas aastapikkune projekteeerimisprotsess. Telliti nii eelprojekt ehi-

tusloa taotlemiseks kui ka tööprojekt ehitamiseks. Meil Apexis on pikaajaline kogemus restaureerimise vallas, puutume oma igapäevatoos kokku ajalooliste keskkondade ja hoonetega. Teame, kuidas kaitsta nende väärtusi ja samas luua võimalusi kohandamiseks tänapäeva vajadustele.

Arhitektuurne projekteeerimine käib läbi mitme etapi. Isegi siis, kui alguses pole täpselt selge, kui paljudeks osadeks on vaja töö jagada, on arhitekti kohustus sellele tähelepanu pöörata. Hea arhitektuuri saavutamiseks on oluliseks alustalaks põhjalik analüüs ja eskiis, seda kindlasti ka mälestiste puhul. Seega ei alustanud meie meeskond kohe nõuetekohase eelprojekti kokkupanemist.

Analüüsivõime hoone ajaloolist tausta ning pakkusime tellijale välja omapoolsed mõtted, kuidas tuua kõrtsihoonesse uus elu nii, et läbi oleks mõeldud nii linnaruumiline, funktsionaalne kui arhitektuurne tervik. Eesmärk ei olnud lihtsalt paigutada etteantud ruumiprogrammi nelja vana müüri vahele.

Tellijatega koos läks kõigil silm sarama, tekkis usaldus ja hea alus edasiseks koostööks. Järgnes ideede tutvustamine muinsuskaitsevatele osapooltele, kust saime samuti kohe positiivse tagasiside ja suunised edasi tegutsemiseks. Järgmiseks etapiks oli ehitusloa taotlemine ehk eelprojekt. Nüüd enam pelgalt arhitektidest ei piisanud. Kampa tulid sisearhitekt, konstruktor, tuleohutuse spetsialist ja erinevate tehnosüsteemide projekteeerijad. Lisaks visuaalsele ja funktsio-

naalsele poolele on hoone heaks ning pikaajaliseks toimimiseks vaja ka kõik tehniline täpselt läbi mõelda ja ära mahutada. Seejuures arvestame iga uue otsuse juures mälestise eripäradega.

Lisaks projekteeerijate omavahelisele koostööle tuli meil pidevalt suhelda ka erinevate ametkondadega. Pidasime mitmeid arutelusid muinsuskaitsekomisjoniga ning kooskõlastasime lahendusi päästeameti ja vallavalitsusega.

Viimases ehk tööprojekti etapis algas tehniliste sõlmede lahendamine ja sobivate toodete valik. Siin mängib suurt rolli kindlasti ka tellija rahakott. Lähtuvalt eelarvest ja tootjate eripäradest tuli teha veel ka korrekture, et leida parim tasakaal võimaluste ja vajaduste vahel. 2024. aasta suvel sai projekt valmis. Loodame, et ehitus kulgeb suuremate komplikatsioonideta ja kõik saab tehtud projektijärgelt.

Pakkus palju arutelu

Tõrva Vallavolikogu esimees Karl Kirt

Vähem kui aasta pärast valmib Tõrva kõrtsihoones uus kogukonnasüda, mis toob uued võimalused meie kultuuritegijatele ning elavdab meie ettevõtluskeskkonda. Otsus kõrtsihoone ümberhitamiseks on olnud küll keeruline protsess, aga usun, et sellest saab meie kogukonda ühendav maamärk.

Tõrva valla kultuuritegijad on tundnud puudust kogukonnakeskusest Tõrva linnas, sest mitmfunktsionaalset keskus, kus kokku saaks teatri maailm, konverentsid, kultuurisündmused ja kogukonna sündmused, on hetkel olnud linnas sellisel näol puudu.

Tõrva kõrtsihoone rekonstrueerimise idee käidi välja juba Tõrva valla loomise alguses erinevate poliitiliste jõudude poolt. Ideetasandil räägiti sellest veel varemgi. Soov oli algusest peale, et ajalooline linna-keskus saaks uue funktsiooni ja laiema kasutuspinna, mida see hoone ka väärib.

Arutelud nii hoone arhitektuuri, funktsionaalsuse ja rahastamise osas on olnud pingelised. See on mõistetav, sest tegu on väga suure projektiga ning ilmselt lähiaastate ühe suurima investeeringuga avaliku sektori poolt meie vallas. Seda enam on hea meel, et see pakub palju arutelu, et jõuda parimate lahendusteni.

Euroopa Liidu toetusvahendid annavad meile võimaluse küll omafinantseeringut vähendada, aga see on ikkagi meie valla jaoks suur kohustus. Siiski on oluline, et meie fookus uuel kultuurikeskusel oleks üks – enekõike peab see olema meie inimeste jaoks, neile kasutada ja nende huvideks.

Juba järgmisel aastal on meil kõigil võimalik rekonstrueeritud kõrtsihoonet kasutama hakata. Kui elavaks see maja saab, sõltub meie kultuurikorraldajatest ja kogukonna aktiivsusest. Olen enam kui kindel, et see maja hakkab elama ja toob Tõrva vallale hoopis uut moodi hingamise ja võimalused.

Ritsu noortetuba on aasta noortesõbralik keskkond

Veebruaris kuulutati välja üleriigilise noortevaldkonna tunnustuskonkursi Noorte Heaks Tänu 2025 võitjad 14 kategoorias.

Aasta noortesõbraliku keskkonna tiitli pälvits Tõrva Avatud Noortekeskuse Ritsu noortetuba.

Ritsu noortetuba on eeskujulik maa- piirkonna arengukeskus, kus 2025. aastal teostati noorte endi juhitud terviklik ruumiuuendus (loovusnurgad, DJ-studio). Keskus pakub tasuta tegevusi ja emotsionaalselt turvalist pelgupaika, olles loonud eeskujuliku tugisüsteemi ka Ukraina noortele. See on inspireeriv mudel, kuidas kaasav ruumiloome ja noorsootõtaja Giia Tetlova pühendumus toetavad noore kasvukurvi terviklikult. Sealjuures oli Giia ka aasta noorsootõtaja nominent.

Luulekevad 2026

Ootame kõigilt luulehuvilistelt mistahes teemadel võistlusluuletusi (soovitavalt 5-6) 15. maini e-posti aadressile intui-tiiv@gmail.com.

Võib esineda ka varjunime all, kuid meile palume teatada ühtlasi oma kodanikunime, aadressi, telefoni, vanuse, õpilastel kooli ja klassi või kursuse, täiskasvanuil vanuse ja elukutse.

Kõigi vähemalt teise voo jõudnutele võtame ühendust ning paremiku luuletustest avaldame trükis luulevihikuna.

Eesti Luuleklubide Liit

Tõrva Spordiselts uuendas terviseradade hooldustehnikat

Kevadine sula on Tõrva terviseradadel lume sulatanud ja alanud on rajaservade kevadine hooldus. Tööde tõhustamiseks esitas Tõrva Spordiselts 2025. aasta KOP sügisvoores taotluse uue hooldustehnika soetamiseks, mis sai rahastuse.

Projekti toel soetati Husqvarna kõrglõikur, võsalõikur/trimmer ja mootorsaag. Tehnika pandi töökorras Mehka Valga esinduses ning rajameister on uued töövahendid juba kasutusele võtnud. Uus kõrglõikur võimaldab eemaldada suusaja terviseradade ääres puudelt ohtlikke oksid, mida varem teha ei saanud. Samuti vajadid mootorsaag ja võsalõikur/trimmer juba ammu väljavahetamist.

Tõrva Spordiselts tänab toetuse eest Valgamaa KOPI ja Mehka Valga esindust. Terviserajad on avatud ööpäevaringselt ja ootavad kõiki liikuma.

Kirjakast paigutati ümber

Seoses Tõrva linnas aadressil Valga 1 asuva hoone renoveerimistöödega eemaldas Omniva 25. veebruaril hoone välisseinal paiknevad kirjakastid nr 15-118 ja nr 15-188.

Kirjakast nr 15-118 eemaldati vāhese kasutatavuse tõttu. Kirjakast nr 15-188 paigaldatakse ümber Tõrva Tikste Coopi juures asuva Omniva pakiautomaadi kõrvale.

Mõisa silla ehitustööd

GRK Eesti AS annab teada, et alustab alates 13.03.2026 Mõisa silla ehitustöödega. Sellega seonduvalt suletakse Mõisa sild alates 13.03.2026 kuni 15.06.2026 liiklusele.

Enne kui küsid hinnete kohta, küsi une ja enesetunde kohta

Ingrid Aug, psühholoog, Peahea nõustaja

Eksamiperioodi lähenedes ei tunne muret ja ärevust mitte ainult õpilased, kel teadmiste kontroll ees seisab, vaid sageli ka nende vanemad. "Kas ta saab hakkama? Kas ta on teinud piisavalt? Mida peaks veel tegema?"

Kindlasti onksamiperioodil abiks teadlik ajaplaneerimine, sobivad õpirategiad, stressi maandamise tehnikad ja teisedki oskused. Nende asemel näen aga vajadust kutsuda vanemaid tähelepanu pöörama millelegi veel baasilisemale, milles oma lapsi toetada.

Võta aega ja tule kohale

Kas sa tead, mitu tundi su laps öösi magab? Mitu korda päevas ja mida ta sööb? Kas tal on kohustuste kõrvalt aega meeldivate tegevuste jaoks, mis pakuvad positiivseid emotsioone? Kas ta liigub piisavalt? Kas tal on tähelepanu rikkaid ja toetavaid suhteid?

Ilmselt on paljude vanemate jaoks tuttav olukord, kus põhikooli või juba gümnaasiumit lõpetav laps veedab üha rohkem aega sõprade seltsis ja vanema küsimusele "kuidas sul läheb?" vastab väheütlevalt "normaalselt" või paremal juhul "hästi". Kiirest elutempost väsinud vanem võibki jääda rahule selle ühesõnalise vastusega lootes, et ju siis on asjad kontrolli all. Noored on aga väga erinevad ja kui mõni suudabki 16-aastasena oma elu ja vajadusi meisterlikult reguleerida, siis mitmete jaoks on see veel ka hilisemas eas väljakutse.

Psühholoogina näen, kui palju mõju-

tab noorte tuju, õpivõimet ja head sooritust see, kui vaimse tervise vitamiinid – puhkus, toit, liikumine, suhtlemine ja meeldivad emotsioonid – on defitsiidis. On loomulik, et teismeeas laps eemaldub vanematest ja võib tunduda juba üsna iseseisev, kuid vanemana tasub siiski huvi tunda, kuidas tema lapsel nendes valdkondades läheb ja noort ka toetada.

Eeskuju ja koostöö

Olen nõustajana sageli kuulnud noorukeid oma vanemate kohta ütlemas, et "nad ei mõista mind! Nad muudkui õpetavad! Ma ei julge sellest rääkida!". Enamasti pole vanemad ju pahatahtlikud, vaid võivad muutuda oma mure ja ärevuse tõttu oma väljautlemistes hinnanguliseks ja hakata probleemi üksi lahendama. Oma lapsele loengu pidamise asemel võiks näidata üles uudishimu ja soovi mõista, miks lapse jaoks on midagi raske ning kaasata ta lahenduste leidmise protsessi. Murekohtade lahendamisel saab olla abiks isiklik eeskuju ja koostöö.

Näiteks, kui noor ei käi trennis ja näed, et tema füüsiline koormus on

väike, kutsu ta endaga kaasa liikuma. Minge koos jalutama, ujuma, sulgpalli mängima või mis iganes liikumine teile sobib. Treening aitab lisaks füüsilisele vormile parandada ka vaimset heaolu – see tõstab tuju ja leevendab stressi.

Regulaarne toitumine on paljudele väljakutseks. Õppida ja keskenduda on tühja kõhuga aga keeruline. Jälgigi, millised on teie hommikud. Kui ärkamine jääb viimasele minutile ja hommikusööki ei jõua süüa või varahommikul kohe ei taha, toeta oma last sellega, et tal oleks toit, mida kooli kaasa võtta, et ta energiatase ei kukuks. Sama on ka lõunasöögiga. Mitmed noored ei söö koolis lõunat ja kui selles osas lahendust ei leia, võiks hurjutamise asemel koos läbi mõelda, mida laps koolilõuna asemel süüa võiks. Poest ostetavad saiakesed ja suhkrurikkad joogid saab asendada lõunasöögi ja puhta joogiveega.

Noored magavad koolipäevadel liiga vähe – see on samuti teada probleem. Kui see on ka sinu lapsega nii, tehke koos plaan, kuidas ta saaks vajalike kohustustega valmis enne uneaega. Võib-olla on tegevusi, millest saab mõneks ajaks loobuda? Loo ka ise eeskujule, et lülitad vähemalt tund aega enne magaminekut ekraanid välja ja ei jäta oma toimetusi öötundidele. Uneaeg võiks saabuda õhtul hiljemalt kella üheteistkümne ja südaöö vahel, kui hommikul on vaja kella seitsmest ärgata.

Olgugi, et sinu laps võib eelistada perega suhtlemisele sõprade seltskonda, paku siiski võimalust osaleda ühistes tegevustes, olgu need siis õhtused lauamängud, ühised väljasõidud või üheskoos söögi valmistamine. Koos meeldivate tegevuste tegemine loob lähedust ja positiivseid emotsioone.

Vaimse tervise noortenoostamine Peahea

Kui lapsevanem on lapse pärast mures, kuid ei tea, kuidas teda aidata, võiks abi saamiseks pöörduda Peahea nõustajate poole, kes koos noorega arutlevad, mis on peamiselt murekohad. Ühiselt tehakse plaan edasiste abisammude osas.

Peahea nõustamine on suunatud 12–26-aastastele noortele, kes tunnevad, et neil on vaimse tervise probleemid, näiteks meeleolu alanemine ja kõikumine, ärevus, keskendumisraskused, motivatsiooni puudus. Peahea nõustamine on tasuta. Nõustamisele saavad registreeruda noored üle Eesti aadressil noustamine.peaasi.ee/noored

Nooruki autonoomia

Soovis oma last aidata ja kaasata tuleb kindlasti silmas pidada tema autonoomiat. Kui noor ei taha sinuga jalutama tulla, tuleb seda aktsepteerida. Küll aga võiks siis temaga arutada, mil muul moel ta saaks piisavalt liikuda, mida ta selleks vajab ja kas sina saad teda selles kuidagi toetada.

Mõnikord soovivad noored neid teemasid arutada erapooletu inimesega. Peaasi.ee pakub 12-26-aastastele noortele tasuta Peahea nõustamist, kus saab kõik eelmainitud teemad fookusesse võtta. Lisaks saab õppida ka erinevaid oskusi, näiteks kuidas mõista ja juhtida oma meeleolu ja ärevust või kuidas lahendada probleeme.

Kui hoiaime oma baasvajadused heas tasakaalus, saame sinna peale laduda ka uusi teadmisi ja oskusi ning tulla paremini toime stressirikaste olukordadega, nagu sedaksamiperiood kindlasti on.

Tõrva mälumängu finaali pakkus põneva lõpplahenduse

Tõrva mälumängusarja tänavune, 20. juubelihooaeg kujunes erakordselt tasavägiseks, pakkudes põnevust kuni viimase vooruni.

Kui varasematel aastatel juhtus vahel ikka, et neljaetapilise hooaja jooksul kujuneb välja kindel liider, siis tänavu selgus esikoha saatus alles viimaste küsimustega. Tugevamad võistkonnad püsisid praktiliselt kogu hooaja vältel üksteise kannul – lõpptulemusena krooniti sarja võitjaks tiitlikaitsja STROHH, kes kogus kokku 181 punkti. Neile järgnesid nappi vahega Valga TBMM 179 ja Haugi mälu 178 punktiga. Nii jäi esikolmik vaid kolme punkti sisse – mälumängusarja ajaloos on see üsna haruldane olukord.

Ka etapivõidud läksid tänavu neile kolmele võistkonnale: kui avavoorus näitas head minekut Valga TBMMK, kes sai 62 punktiga etapivõidu, siis teisel etapil võttis initsiatiivi STROHH, kes kogus samuti 62 silma. Kolmanda vaatuse võitis taaskord Valga TBMM 60 silmaga. Viimane etapp pakkus põnevushetki lõpuni ning võimsa tulemuse tegi Haugi mälu, kes kogus koguni 68 punkti – see oli ühtlasi kogu hooaja parim tulemus. Siiski säilitas STROHH ülinapi edu ning kaitses taaskord edukalt tiitlit. Võitjavõist-

konnas mängisid mälu Kaul Karja, Mariann Karja, Kristiina Pokk ja Enn Pokk.

Esikolmikule järgnesid üldarvestuses Mälupähklid 169 ja Viktor 157 punktiga. Mõlemad võistkonnad püsisid hooaja jooksul kindlalt esiviisikus ning suutsid erinevatel etappidel aegajalt ka medalikonkurentsi sekkuda.

Noorte arvestuses näitas kõige paremat minekut võistkond Kert ja teised, kes kogus 73 punkti ning edestas lähimat konkurenti selgelt. Neile järgnesid Hakkliha 45, 9. B 37 ja Noored ja targad 29 punktiga. Noorte arvestuse võiduka tiimi moodustasid Richard Ruusmann, Gerd Mathias Kattai, Ferry Liigand ja Kert Kasepuu.

Täiskasvanud

STROHH - 181 punkti
Valga TBMMK - 179
Haugi mälu - 178
Mälupähklid - 169
Viktor - 157

Noored

Kert ja teised - 73 punkti
Hakkliha - 45
9. B - 37
Noored ja targad - 29

KUUFOTO:

Kultuurivedur tähistas 75. juubelit 23. veebruaril tähistas oma 75. sünnipäeva Tõrva kultuuri üks alusambaid - Ilmar Köverik.

Ilmar on Tõrva Kirik-Kammersaali eestvedaja, kelle pühendumus on aastakümnete jooksul kujundanud

maakonna kultuurielu.

Tema initsiatiivil on ellu kutsutud mitmeid loodusfestivalid ning korraldatud lugematul hulgal kontserte, näitusi ja harivaid sündmusi.

Ilmarit käisid sünnipäeva puhul õnnitlemas Tõrva vallavanem Kalle Vister ja abivallavanemad Ülle Juht ja Tarmo Tamm.

Sportmängud algasid kärelda pakasega

15. veebruaril algasid tänavused Tõrva valla sportmängud, mille osavõtjate arv oli taaskord muljetavaldav.

Hoolimata hommikusest 24 miinuskraadist kogunes Pikasilla puhkealale 11 võistkonda. Avasõnad ütles võistluse peakorraldaja Tiina Neumann ning tervitussõna sai ka vallavolikogu esimees Karl Kirt.

Esimene osavõistlus valmistati ette koostöös Tõrva Kalameeste Klubi, mistõttu ühendas teatevõistlus kalastamise ja talispordi elemendid. Esimeses vahetuses tegid kaks viieliikmelise võistkonna liiget koostööd: üks suusatas ja vedas lahti viskeliini, teine andis nõõri järele ja keris selle kokku. Kolmas võistleja jooksis lumes ja sooritas riidest kalaga täpsusviske, mis andis punkte kalaviske arvestusse. Pärast järgmist vahetust läbis neljas liige tõukekelguga võistlusmaa ja viimases vahetuses tuli ämbriga joosta Väike-Emajõe jääle, puurida kohtuniku kontrolli all jääpuuriga auk, see puhastada ja finišisse suunduda.

Külmakraadid lubasid ka jäiseid alasid kavasse võtta.

Päikesepaistes soojenenud ilmaga anti esimene start Tõrva Vallavalitsuse ja Taagepera Pihlaka võistkondadele. Seejärel asusid rajale noorte võistkonnad, Tõrva Sörk ja Tõrva sotsiaalosalakond, Riidaja Mõis ja Nurmekad ning Mõmmik ja mullune üldvõitja T-Team.

Viimastena startisid uustulnukad Tõrva Kalameeste Klubi. Kõige häälekamalt elati kaasa Riidaja võistkonnale, kelle oli koguni oma fännklubi.

Teatevõistluse paremusjärjestus selgus aegade võrdluses. Lisäülesandena veeretati taringut, kus iga liige tegi ühe

viske ja saadud punktid liideti. Selles voorus olid eriti osavad sportmängude noorimad osalejad – 2B ja 5B. Kalaviske parimateks osutusid võistkonnad Sotsiaalosalakond ja Tõrva Sörk.

Kuigi kohapeal osavõistluse paremusjärjestust ei arvatatud, soovis Tõrva Kalameeste klubi eriliste karikatega üllatada teatevõistluse kiiremaid: Riidaja mõis, Tõrva Sörk ja T-Team. Kõiki osalejaid kostitati vastlakukli ja kuuma teega ning soovijad said teha vastlaliugu.

Peale esimest osavõistlust on üldtabeli TOP 3 järgmine:

1. Tõrva Sörk
2. Tõrva Kalameeste Klubi
3. Tõrva Vallavalitsus

Järgmine osavõistlus toimub 15. märtsil Taageperas, mida korraldab Taagepera külaselts.

Veel ei ole hilja oma viieliikmelist võistkonda kokku panna ja sportmängudega liituda kirjutades e-posti aadressile tiina.neumann@torva.ee või teha seda Tõrva valla kodulehel.

Tõrvakad näitasid jõudi mängudel häid sooritusi

28. veebruaril ja 1. märtsil toimusid Coop Eesti omavalitsuste 41. talimängud Rakveres. Mängudel esindati Tõrvat nii naiste, kui meeste võrkpallis ja juhtide võistlustel.

Meeste võrkpallis loositi Tõrva tugevasse alagruppi koos Viljandi, Järva, Haljala ja Kadrina vallaga, kus kohe avamängus kohtuti Viljandiga. Lõpuks suisa medali võitnud Viljandi alistis meie mehed 2:0, kuigi Tõrva oli mõlemas geimis väikse algeduga. Edasi tuli vastu tugev Järva võistkond, keda suudeti võita 2:0 ning sama tulemusega võideti ka Haljalat ja Kadrinat. Pühapäevases veerandfinaalis mindi vastamisi Tapa vallaga, kus esimeses vaatuses peeti maha ülipõnev maratongem. Tõrval oli kasutada koguni üheksa geimpalli, kuid siiski suutis vastane tänu oma tähtmängijale, kahekordsele Balti ja Eesti meistri Tanel Uuskülale toetudes, oma napp paremus maksma panna. Teises geimis kahjuks jõudu tõrvakatel polnud ja tuli leppida teise finaalgripi. Seal kaotati küll Vinnile, aga võideti Kiilit ja tasuks teeniti 19 võistkonna seas 7. koht. Võistkond mängis koosseisus Ivo Õunapuu, Heiki Pilm, Jan-Mattias Sibul, Tobias Oja, Valmar Vahtre, Kaspar Kallas, Kris-Martin Väli, Egon Ilisson, Janek Pisartšik ja Raigo Mõts.

Naistel oli võistlustules 18 naiskon-

da – Tõrva sattus samasse alagruppi hilisema turniir võitja Viljandi naiskonnaga, kellele jäädi 0:2 alla. Ülejäänud mängudes näidati aga head minekut ning võideti kindlalt nii Järva kui Haljala valda, millega kindlustati pääs veerandfinaali. Seal tuli vastu Rakvere linn ja kuigi meie naised suutsid viia mängu otsustavasse geimi, jäädi siiski sel korral alla. 5.-8. kohtadele mängides aga alis-

tati esmalt Saue ning vaatamata Jõgevalt saadud kaotusele oli tasuks 6. koht. Naiskond mängis koosseisu Egle Udras, Helen Elias, Grete Allilender, Heliisa Pilm, Monika Poom, Laura Lõoväli, Kreete Kasepuu, Kadri Pilm, Emma Lepik ja Liisa Uhtjärv.

See tähendas, et II grupis (5001–8000 elanikuga vallad) oldi võrkpallis üldkokkuvõttes parimad.

Tõrva Pall ja Tõrva VK on tänavu võrkpalliväljakutel jõud edukalt ühendanud.

Tõrvale tuli ka medalikoht juhtide võistlustelt, kui Tõrva Vallavolikogu esimees Karl Kirt saavutas ühe alavõidu, üldkokkuvõttes 4. koha ja II grupis pronksmedali.

Kokkuvõttes saavutas Tõrva vald II grupis (5001–8000 elanikku) 7. koha – selles grupis osales kokku 18 omavalitsust. Talimängud toimusid ka Eestimaa Spordiliidu Jõud 80. aastapäeva tähistamise raames ning sellele lisas tähendust Tarvanpää kirjasõnas esmamainimise 800. aastapäeva mee-

KULTUUR

14. märts kell 21.00 Starboy Bob X Hüpnos Koorküla rahvamajas (pilet 10 €)

19. märts kell 17.00 Tervisekeskuse infotund Ritsu Kogukonnakeskuses

19. märts kell 19.00 Tim Kuypers & Johan Randvere Holdre Lossis (piletid Piletilevist)

20. märts kell 19.00 Pöörane pöörpäev Henrik Normanniga „Parimad palad ja jamad“ Hummuli mõisas (piletid Fientast ja Hummuli mõisast)

22. märts kell 19.00 kontsertetendus „Täna õhtul Indrek Taalmaa ja Jüri Vlassov“ Tõrva kinomajas (piletid Piletikeskusest ja Tõrva Lilleaidast)

24. märts kell 16.00 Tõrva Raamatu-kokku tuleb külla kirjanik Urve Tin-nuri

11. aprill kell 12.00 Tõrva valla laulukarusell „Tähtede lava“ Riidaja kultuurimajas

Lisainfo: kultuur.torva.ee

SPORT

Pühapäeviti kell 12.00-16.00 värskendav suplus ja saun Riiska järve ääres

15. märts kell 10.00 Tõrva valla sportmängude II osavõistlus Taageperas

22. aprill kell 15.00 Suvituslinn Tõrva lahtised meistrivõistlused ujumises Tõrva Veemõnulas

23. aprill kell 18.00 Jüriöö teatejooks läbi Tõrva linna, start keskväljakul

Lisainfo: sport.torva.ee

nutamine. Mängudel osales üle 1200 sportlase. Talimängud korraldas Eestimaa Spordiliit Jõud koostöös Rakvere Linnavalitsuse ja Lääne-Virumaa Spordiliiduga.

Suur süda keskväljakul

8. veebruaril koguneti Tõrva Noortevolikogu eestvedamisel Tõrva keskväljakule, et üheskoos moodusta suur südamekujutis. Sel aastal jäime südame edetabelis 15. kohale – südamesse kogunes 151 inimest.

Juba viiendat korda toimunud kogukonnaalgatus tõi tänavu süda-

meid moodustama rekordiarvu 46 asukohta. Esmakordselt moodustati üks süda ka Hispaanias Marbellas, mis oli esimene samm südamepiltide traditsiooni liikumiseks maailma. Kokku tuli tänavu südamesse 6294 inimest. Suurim kujutis sündis teist aastat järjest Narva linnas, kus tuli kokku 690 inimest.

Foto: Kris-Martin Väli

Tervitame uut haridusspetsialisti

Tõrva valla haridusspetsialistina alustas 23. veebruaril tööd Merili Käämbre.

Merili on omandanud Tartu Ülikoolis magistriraadi sotsiaalteadustes haridusinnovatsiooni erialal. Tema pikaajaline kogemus alushariduses ning eelnev töö klassiõpetajana, mida täiendab alles kujunev kogemus õppejõuna Tartu Ülikoolis õpetajate järelkasvu toetamisel, on andnud Merilile teadlikkuse haridussüsteemi toimimisest eri tasanditel.

Merili sõnul on varasemad koge-

mused õpetanud teda rahulikult toime tulema erinevate olukordadega ning arvestama inimeste vajaduste ja reaktsioonidega, hoides samal ajal fookust töö eesmärkidel. „Olulisteks väärtusteks pean paindlikkust, ausust ja avatust. Usun, et need on heade töösuhte ja toimiva koostöö aluseks,“ lisas ta.

Meriliga saab ühendust võtta telefonil 5362 9602 ning e-posti aadressil merili.kaambre@torva.ee.

Soovime palju edu ja jaksu uues ametis!

Merili Käämbre

Korteriühistute toetusmeetmed ja infopäev

Korteriühistule varjumiskoha kohandamine

Riigi Tugiteenuste Keskus (RTK) avas 2. veebruaril taotlusvooru, kus korteriühistud saavad küsida riigilt toetust oma majas varjumiskoha kohandamiseks. Toetust saavad küsida ühistud, mille hoone suletud netopind on vähemalt 1200 m², kus on vähemalt kolm korteriomandit ning vähemalt 80% korteritest kuulub eraomanikele.

Soovitame korteriühistutel taotlused kindlasti esitada. Kui käes-

oleval aastal peaks toetusvahendite maht ammenduma ja taotlus ei saa rahastust, tasub vajalik eeltöö siiski ära teha. Järgmisel aastal on plaanis avada samasisuline taotlusvoor ja ettevalmistused annavad võimaluse esitada taotlus juba varakult.

Varjumisvõimaluste alase nõustamise osas on hetkel mitu võimalust:

1. Võtke ühendust Lõuna regiooni varjumiskohtade nõuniku Maarja-Liis Laprikuga (tel 733 7360,

e-post maarja-liis.laprik@paasteamet.ee) ja leppige kokku, kas ta tuleb ruumidega kohapeale tutvuma või edastate fotod.

2. Nõustamisteenust on võimalik kasutada sisse osta ja katta sellega seotud kulud taotlusvooru vahenditest (kuni 3% taotletava toetuse summa ulatuses).

3. Päästeametilt on võimalik tellida tasuta kriisikoolitus, mis hõlmab ka varjumise teemat. Võtke ühendust e-posti aadressi kriisikoolitus@paasteamet.ee kaudu. Lisainfo: <https://www.olevalmis.ee/telli-kriisikoolitus>

4. Võtke ühendust Tõrva Vallavalitsuse kriisi- ja ennetustöö spetsialisti Ahto Uuspaluga (e-post ahto.uuspalu@torva.ee, tel 529 7614) ja leppige kokku kohtumise. Ta ei ole küll varjumise valdkonna ekspert, kuid abistab ja nõustab ühistuid oma võimaluste ning teadmiste piires. Täna on seda varianti kasutanud kolm Tõrva valla korteriühistut.

Täpsemat infot leiate Riigi Tugiteenuste Keskuse kodulehel.

Korteriühistule kriisivalmiduse suurendamine

Sel aastal on avanemas uuesti ka taotlusvoor korteriühistutele generaatorite soetamiseks ja ühendamise võimekuste väljaehitamiseks.

Selle eelarve on 800 000 eurot ja kuni 10 000 eurot toetuse saaja kohta. Toetust antakse ette ja tingimuseks on kehtiv elektripaigaldise audit ning läbida tuleb tasuta elanikkonnakaitse koolitus. Taotlus esitatakse RTK e-taotluste keskkonnas.

Toetatakse mobiilse või statsionaarse generaatori soetamist, avariitoite väljaehitamist generaatori ühendamiseks korterelamu elektripaigaldisega ning sellega seotud

ehitus- või rekonstrueerimis- ja projekteerimistööid ning elektripaigaldise nõuetele vastavuse tõendamist.

Taotlusvooru avamisel anname sellest teada.

Korteriühistute infopäev

Kutsume Tõrva valla korteriühistute liikmeid osalema korteriühistute infopäeval, mis toimub esmaspäeval, 16. märtsil kell 17.00 Tõrva kinos Koit (Valga 6, Tõrva).

Päevakorras on järgmised teemad:

1. ETO-de (SW Energia OÜ ja Tõrva Veejõud OÜ) roll kriisi olukorras;
2. 2025. aasta toimepidavuse kokkuvõte;
3. korteremajade kriisiplaani tutvustamine;
4. ülevaade projektide toetustest;
5. kogemustevõtte - Hummul, Vee tn 5 KÜ näitel.

See on suurepärane võimalus saada oma küsimustele vastused. Ootame aktiivset osalemist!

18. märtsil testitakse ohuteavituse süsteemi EE-ALARM

Päästeamet testib kolmapäeval, 18. märtsil ohuteavituse süsteemi EE-ALARM.

Testimise käigus saadetakse ajavahemikus kell 15.00–15.10 teavitused Eesti äpis ning „Ole valmis!“ rakenduses. Ohuteavitus edastatakse ribatekstidena ERRi kanalites ja käivitatakse sireenid.

Sireenid hoiatavad ohu eest inimesi linnatänaval. Siseruumi ei pruugi sireene kuulda olla, kuna see sõltub erinevatest asjaoludest: hoonelise helikindlusest, ilmastikuoludest, sireenide asukohast jne. Nende inimesteni peab ohuteavitus jõudma läbi teiste kanalite, mida samuti 18.

Sireen tähendab alati ja ainult üht: varju kohe lähimasse siseruumi!

Ohuolukorras loeb sõna otseses mõttes iga sekund ja seetõttu on oluline, et inimesed teaksid, kuidas ohu puhul tegutseda. Kui teiste ohuteavituse kanalite kaudu saad teada, missuguse ohuga on tegemist ning kuidas edasi toimida, siis sireeniheli sellist infot edasi ei anna.

Kui riik sireenid käivitab, tähendab see absoluutselt alati vajadust varjuda viivitamatult lähimasse siseruumi. Meeles tasub pidada, et parim varjumiskoht on tavaliselt seal, kus parajasti oled. Kui oled hoones, siis jää sinna. Plahvatuse ohu eest liigu madalamatele korrustele, akendeta ja tugevdatud seintega ruumi, soovitatavalt keldrisse. Kindlasti hoida akendest eemale. Pea meeles, et iga takistus sinu ja ohu vahel võib päästa rasketest vigastustest või surmast.

märtsil testitakse.

Enne testimist saadetakse kõigile SMS-teavitust testi toimumise kohta. Enne testimise päeva palun räägi oma lähedastega, eriti laste ja eakatega, et tegelikku ohu sel päeval pole ja tegemist on testiga.

Selleks, et ohuteavitust mobiilirakenduste kaudu saada, laadi alla Eesti äpp või „Ole valmis!“ mobiilirakendus ja luba ka rakenduse teavitused.

Nii äpiteavituse kui ka SMSi saatjaks on alati EE-ALARM. Sel aastal toimuvad ohuteavituse testid veel 10. juunil ning 14. oktoobril.

Ohuteavituse süsteemi EE-ALARM kohta saad täpsemat infot veebilehelt www.olevalmis.ee ja riiginfo telefonilt 1247.

KORTERIÜHISTUTE INFOPÄEV

16. märtsil kell 17.00

TÕRVA KINOS KOIT (VALGA 6, TÕRVA)

KORTERIÜHISTUTE INFOPÄEVA TEEMAD

- ETO-de (SW Energia OÜ ja Tõrva Veejõud OÜ) roll kriisi olukorras
- 2025. aasta toimepidavuse kokkuvõte
- Kortemajade kriisiplaani tutvustamine
- Ülevaade projektide toetustest
- Kogemustegevusest - Hummul, Vee tn 5 KÜ näitel

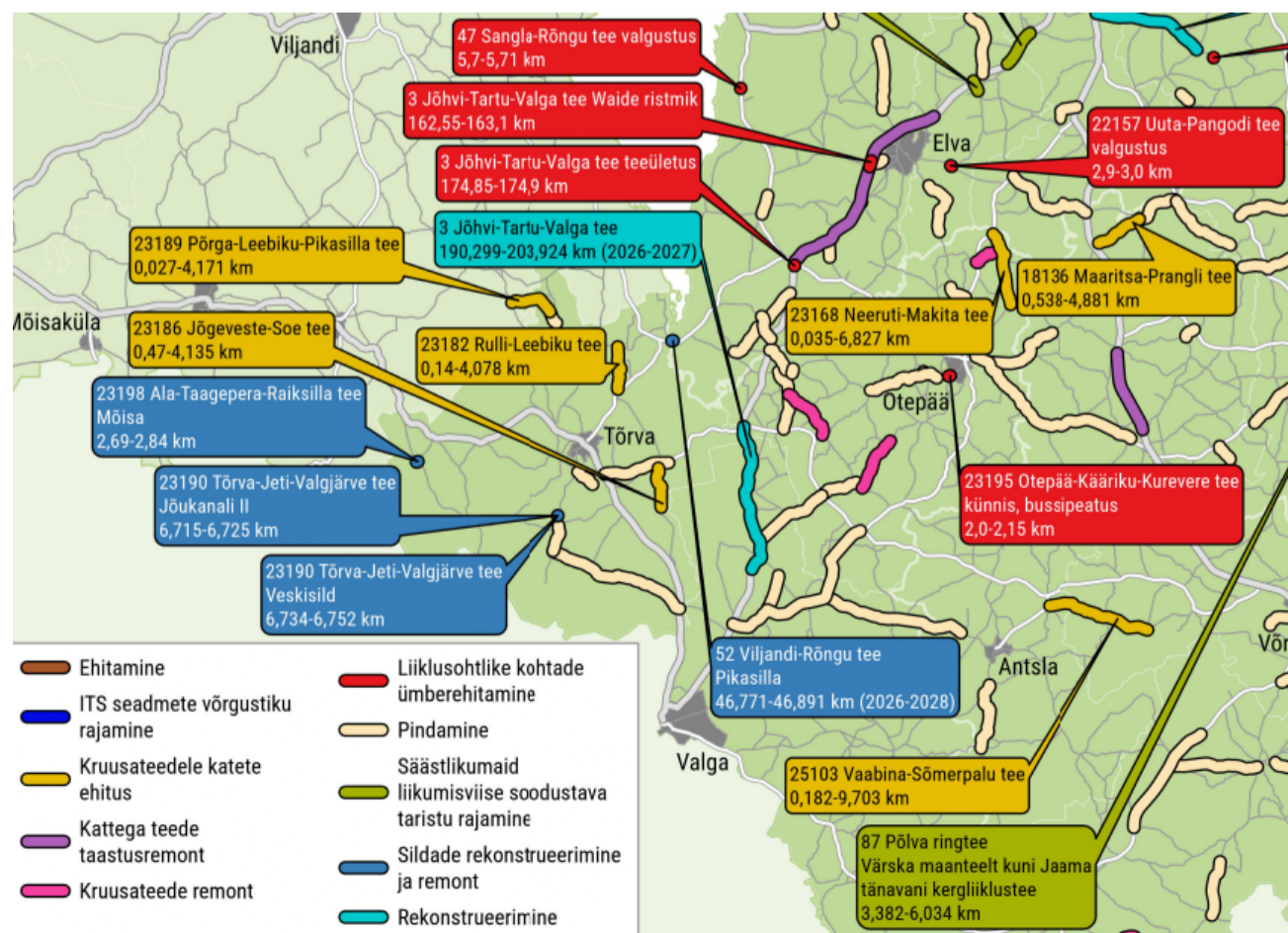
Kolm teelõiku saavad kauaoodatud kõvakatte

Riigiteede teehoiukava 2026–2029 kohaselt on Tõrva piirkonda kavandatud nii suuremaid rekonstrueerimistöid kui ka mitmete kruusateede viimist tolmuvaaba katte alla.

Kruusateede osas on Tõrva vallas ette nähtud mitme ühendustee viimise kõvakatte alla. Põrga-Leebiku-Pikasilla teel rajatakse kõvakatte umbes 4 kilomeetri ulatuses. Samas suurusjärgus (ligi 4 km) on kavandatud tööd Jõgeveste-Soe teel ning Rulli-Leebiku teel. Need objektid mõjutavad oluliselt piirkonna elukeskkonda, parandades aastaringset läbitavust – need peaksid valmima juba tänava.

Lisaks on plaanis on tööd Viljandi-Rõngu maanteel Pikasilla piirkonnas, kus rekonstrueeritakse lühem lõik, mis on liiklusohutuse ja silla piirkonna seisukorra mõttes oluline. Samuti on kavas sillalõikude ja väiksemate rajatiste korrastamine Ala-Taagepera-Raiksilla teel ja Tõrva-Jeti-Valgjärve teel.

Nii mõnigi väiksem tee Tõrva vallas saab kava kohaselt ka lähiaastatel uuesti pinnatud.

Kergliiklustee Patkülani

Tõrva Vallavalitsus esitas veebruari alguses taotluse meetmesse „Kohaliku omavalitsuse investeeringud jalgratta- või jalgteedesse“, millega soovitakse parandada Tõrva valla elanike liikumisvõimalusi ja -ohutust, rekonstrueerides Veski ja Patküla tänava kergliiklustaristu. Projekti käigus ühendatakse linna elamupiirkond (Kaarlimäe) kaasaegse ja turvalise tee kaudu kesklinna teenuspunktid ning ühistranspordisõlmega.

Projektialgab riigitee nr 6 ja Veski tänava ristmikul ja see läbib Õhne jõge ületavat silda. Kaarlimäe, Patküla ning Veski tänavate ristmikul suundub jalgratta ja jalgteid Patküla teele, lõppedes Araku tänaval. Kõnnitee suundub Kaarlimäe tänava ääres kuni Raja tänavani (vt allolev joonis). Projekti tulemusel rajatakse 519 meetrit jalgratta- ja jalgteid ning 988 meetrit nõuetele vastavaid kõnniteid. Projekti kogukulu on 739 891 eurot, toetuse maksimaalne suurus 500 000 euro ning Tõrva vald on garanteerinud omaosaluse 240 000 euro suuruses.

Ruum, kus kohtuvad loovus ja materjal

Linna külas, endises EPT peahoones, kus toimetab Riitsu kogukonnakeskus, on end juba mõnda aega tagasi sisse seadnud PUUST Studio – loovruum, kus toimub loovtegevus ning valmivad nii tootedisain kui ruumilised lahendused.

PUUST Disaini idee autor ja eestvedaja on Herko Leesment, kes töötanud 10 aastat kokana ja on jõudnud ametireedelil välja peakoka staatuseni. Aga ükshetk sai noormehel isu otsa ja tal tekkis soov hakata realiseerima kogunenud ideid hoopis teises valdkonnas. “Elades 8 aastat Häädemestel leidsin seal uue paeluva väljundi poja vanaisa värkstoas lihtsalt aega parajaks tehes,” kirjeldas Leesment.

Algas külmkapimagnetist

Esimesed tooteideed leidsid tees Leesmenti mõtteid umbes 10 aastat tagasi, mil sai valmistatud esimene puidust külmkapimagnet, millega on võimalik külmiku külge kinnitada erinevaid metalliseid asju. “Seda konkreetset teostust pean PUUST Disaini seemneks, mis sai sel hetkel külvatud. Täna on see seeme kasvama läinud ning väikseid võrseid on juba näha,” rääkis Leesment stuudio välja kujunemise kohta. Tegemine oli sellise puutöökojaga, kus nurgas hunnikutest materjalijäätke ja põrandaid katab paks saepuru kiht. Puust Studio on hubasem ja nägusam, kui inimesed ehk klassikalise puutöökoja ruume ette kujutavad.

“Tooraine maksimaalne kasutamine võimalikult vähesel määral juba sisse kodeeritud erinevates kookides töötamisega ja mida soovis rakendada ka puutööd tehes,” rääkis loo peategelane sellest, kuidas kulinaaria ja puutöö teatud ühisosagi omavad. “Varem olid porgandid ja kapsad, siis olid õunad ja arooniad. Mida rohkem erinevat liiki puitmaterjalidega kokku puutusin, seda põnevamaks muutus idee köiksuguseid võimalike pargipuid ja viljapuid kombineerida ja materjalile erinevat kasutust leida,” tõi Leesment veel ühe näite erinevate toorainete kombineerimisest. Aja jooksul lisandusid puitmaterjalide hulka erinevad metallid ja plastid, samuti klaas ja erinevad mineraalmaterjalid.

Herko Leesment käsitleb osavalt nii puitu kui valgust.

Saagu valgus

Stuudio kujunes välja järk-järgult – algusest väiksemahulise loometöö ja katsetamise kohana, kus valmisid esimesed puidust esemed, disainilahendused ja eritellimusprojektid. “Esmane idee oli hakata tootma puidust erinevaid tarbeesemeid, kuid ajaga tekkis arusaam, et ühte ja sama toodet toota on tüütu ja igav, eriti kui on visioon ja võimekus töötada erinevate materjalide ja ideedega,” on meistrimees rahul töö mitmekülsusega. Veelgi põnevamaks teeb protsessi see, kui struktuuridele juurde lisada valguselemente, mida on võimalik juurelda ja vaadelda erinevates keskkondades, erinevate tõlgenduste keskmes.

Päris vaikne kuurinurgas askeldamine see Leesmenti jaoks enam kindlasti pole. Mõne aasta jooksul kasvas tegevus üksikprojektidest laiemaks loovplatvormiks, mille juurde lisandusid installatsioonide loomine, ruumilised lahendused, töötubade läbiviimine ning kogukondlikud ettevõtmised. “Oluliseks kujunes ka teise ringi materjalide kasutamine, mis suunas stuudio tegevust valmistama erinevatest materjalidest linnaruumi elemente, mida on võimalik kasutada nii sise- kui välitingimustes,” rääkis Leesment, et näiteks läinud aastal sai valmis meisterdatud oluline osa kohalikele tuttavade Tule-Päevade installatsioonideks.

Erinevad võimalused

Oluline osa stuudio tegevusest on töötubade ja loovtegevuste korraldamine. Töötubades tutvustatakse puutööd ja disaini põhitõdesid, julgustatakse isetegemist ja praktilist õppimist. Osalema on oodatud nii algajad kui ka edasijõudnud, samuti kogukonnad ja organisatsioonid. Ruumides on võimalik korraldada laste sünnipäevi loovtegevuse vormis. “Võimalik on valmistada erinevaid esemeid, kasutades erinevaid tehnoloogiasid: kõrvarõngad, tulepulgad, pannilabidad, külmkapimagnetid, võtmehoidjaid ja kõike muud, millega lapsed saavad käelisi tegevusi arendada oma kätega luues,” tutvustas ettevõtte autor võimalusi.

Laste sünnipäevi on võimalik pida PUUST ruumides alates seitsmendast eluaastast ning stuudio ruumid ja seadmeпарк on korraldatud selliselt, et lastel oleks seal ohutu viibida ja käeliste tegevustega koos juhendajaga tegeleda. “Madala hääletooni tõttu kipuvad mind lapsed ka keskmisest rohkem tähele panema ja kuulama või kuulma, mis aitab “kodukorda” kambavaimus veidikene paremini ohjeldada,” rääkis Leesment, et selliste protsesside puhul peab olema kindel majas.

PUUST Studio | Loovruum

asub Riitsu Kogukonnakeskuses aadressil Kesk tänav 8/2, vanades COOP kaupluse ruumides. Lisainfot leiab aadressilt www.puustdisain.ee ning ka Instagramist ja Facebookist: PUUST Studio | Loovruum.

Vana mööbel uueks

Lisaks on võimalik kasutada PUUST Studio ruume “avatud” puutöökojana ehk inimestel on võimalus ruume koos seadmepargiga rentida nii lühiajaliselt kui ka pikema perioodi vältel erinevate projektide elluviimiseks. “Kui vana mööbel tahab uuen- duskuuri, aga pole seadmeid, ruume ega oskusi, et kuskilt otsast peale hakata, siis Stuudios on see võimalus olemas koos seadmete, ruumi ja teadmistega.”

Leesment mõnab, et väga paljudel inimestel on DIY mõtteviis (*Do it yourself* – teen ise – toim), kuid tihedat tihedat jääb see selle taha toppama, et uuendada kaks aknaraami või vana uks, laud või neli tooli aga ei ole soovi kalleid seadmeid soetama hakata.

Leesment tunneb igatahes uue karjäärivaliku puhul rahulolu ning ka tellimusi õnneks jätkub. Kaugemad paigad, kuhu tema kädetöö on jõudnud on suisa Lõuna-Korea ja Jaapan. Ideedest ning plaanidest, kuhu edasi areneda, hakkamist täis mehel puudust kindlasti ei tule.

Valmistatud on omapäraseid auhindu.

Võnke programm : peaesinejad erinevatest riikidest

31. juulil ja 1. augustil muutuvad Tõrva linna keskväljak ja selle naabruses asuv muinasjutupark suurejooneliseks heli- ja valgusuniversumiks, kui rändav alternatiiv- ja popfestival Võnke kohtub Tõrva Tule-Päevadega.

Nüüdseks on teada ka kogu festivali live-programm, mille eesotsas on peaesinejad SADU, Ko Shin Moon (Prantsusmaa), Angus ja Tamara Flores (Mehhiko/Austria).

Võnke x Tõrva Tule-Päevad ühendavad kahe päeva jooksul muusika, valgusinstallatsioonid ja tulemaagia. Programmi suurimaks kodumaiseks tõmbenumbriks on SADU – Sandra Sillamaa ja Sofia-Liis Liivi veetav jõuline kooslus, mis põimib pärimuse ja elektroonika. Lühikese tegevusajaga jooksul on müüdüd välja ridamisi kontserte üle Eesti. Rahvusvaheliste värvi lisab Pariisist saabuv psühheedeelne synth-folk-bänd Ko Shin Moon, mis keerab Türgi ja Kreeka diskohelid soojaks kosmiliseks tantsukeeriseks. Festivali peaesinejate reas on ka Angus, kelle sütitav esinemismaneer ja helikeel laevad kuulaja suvele omase energialaenguga. Samuti Mehhiko juurtega ja Austrias elav Tamara Flores, kes toob Tõrva ladina-ameerikalikku kaas- aegse popi vaibe.

Lisaks peaesinejatele jõuavad Võnke x Tõrva Tule-Päevade lavadele veel 20 live-artisti: Reket, Frankie Animal, Leslie Da Bass, EiK, Duo Ruut, Maris Pihlap, Reinis Jaunais & The Flamenco Thief (LV/UK), kiki, Sten-Olle & Nii Edasi, Simone Minn, Supervaikne, Mavaluna, Tomás del Real (CL/EE), Town Flesh, Pološywa, Kristjan Glück, Echo- love, Markus Lehtsalu, Kaido Kirikmäe ning artist, kes võidab esinemiskutse sel laupäeval, 28. veebruaril Paavli Kultuurivabrikus toimival noorte artistide konkursil LiveStage.Youth.

Pimemüügi ja talvehinnaga piletid on tänaseks juba otsas ning hetkel on müügil kevadhinnaga festivali-, noorte- ja lastepassid ning ka päevapassid. Neid saab osta Piletikeskuse kodulehelt

Tõrvakate soodushinnaga festivali- ja päevapassid on müügil Tõrva Vee- mõnulas, Tõrva Keskväljaku Lillesalongs, Tõrva Lilleaidas ja Tikste Coopi Amaranth lillepoes.

Lisainfo: www.vonke.ee

Tõrvas käivitub ainulaadne teenus noortele.

SEB ja GreenDice'i koostöös käivitub Tõrva vallas sügisest uudne teenus, mis tagab kõigile 7.–12. klassi õpilastele õppetöök personaalse arvuti. Tegemist on esimese omavalitsusega Eestis, kus selline terviklahendus rakendub.

See arendab õpilaste digivõimekust ning loob neile võrdsed ja kaasaegsed võimalused õppimiseks.

SEB on koostöös GreenDice'iga juba mitu aastat Tõrva valla digiarengusse panustanud – panga hästi hoitud seadmeid kasutavad õpetajad, vallavalitsuse töötajad, digisaadikute programmis osalevad noored ja kohalikud elanikud. Uuest õppeaastast saab see mõju olema veelgi suurem, sest enam kui 250 õpilasel tekib võimalus kasutada isiklikke ja kaasaegseid digivahendeid koos täiendõppe ja tehnilise toega. Nii on Tõrva vald esimene Eestis, kes tagab sügisest enda valla koolide

õpilastele alates 7. klassist õppetöök personaalsed arvutid.

„Meie suurim ootus on, et saaksime oma õpilastele pakkuda kaasaegseid digivahendeid koos terviklahendusega, et nende õppetöö oleks mitmekesine ning ei sõltuks pelgalt kooli piiratud eelarvest ega kodustest võimalustest. Hetkel plaanis olev teenus katab väga hästi puudujäägi, mis paljudes peredes on – piiratud ligipääs kaasaegsetele vahenditele, mistõttu tehakse koolitöid kodus olles nutitelefoni või tahvelarvuti, kui needki olemas on,“ sõnas Tõrva Gümnaasiumi ja Tõrva Kooli direktor Maarja Kallis.

GreenDice'i pakutav teenus ei piirdu vaid seadmete vahendamisega – teenuse raames kaasajastatakse haridusasutuste pilveserverisüsteemid, luuakse õpilastele turvalised kasutajaprofiilid ja hoitakse ajakohasena vajalikke poliitikaid. Lisaks tagab GreenDice õpilastele IT-tugiteenuse, mis garanteerib operatiivse toe

Pilootprojekt sündis paljude osapoolte koostöös. Foto: Paul Poderat

tehniliste probleemide korral.

„Meil on hea meel, et saame koostöös GreenDice'iga panustada Eesti koolide digivõimekuse parandamisse. Hariduse toetamine on investering tulevikuks, kuid sama oluline on teha seda

vastutustundlikult. Suunates oma kasutusest välja läinud, kuid kvaliteetsed seadmed korduskasutusse, vähendame keskkonnamõju ning toetame ringmajanduse põhimõtteid,“ sõnas SEB jätkusuutlikkuse juht Laura Kostiak.

Uhtjärvele kaks hõbedad

Veebruaris selgitati välja tänavused kergejõustiku sisemeistrid U18, U20 ja U23 vanuseklassides. Spordiklubi Viraaž kergejõustiklased näitasid, nagu tavaks, häid tulemusi.

Neidude U23 vanuseklassi 800 m ja 1500 m jooksudes võitis Bianca Uhtjärv mõlemal distantsil hõbemedali. Tema ajad olid vastavalt 2.16,47 ja 4.49,53.

Noormeeste U23 vanuseklassi 400 m ja 200 m jooksudes saavutas Romet Kivi mõlemal alal neljanda koha. 400 m aeg oli 50,73 ning 200 m aeg 23,37. Omas jooksus oli Kivi küll parim, aga medalist tulid mõlemal alal just viimases, tugevaimast jooksust. Sealjuures jäi lühemal distantsil Kivi medalist lahutama vaid viis sajandiksekundit.

Noormeeste U18 vanuseklassis võistles Ferry Liigand saavutas teivashüppes 8. ja kõrgushüppes 11. koha.

Täiskasvanude Eesti meistrivõistlustel, mis toimusid veebruari viimasel ja märtsikuu esimesel päeval, oli Viraaž samuti esindatud.

Tõrva valla tulevik: kas areng või tasane hääbumine?

Tõrva valla ettevõtjate (Skan Holz Helme AS, Shroomwell OÜ, Combiwood OÜ, Tõrva Tarbijate Ühistu, Tõntso Agro OÜ, Valga Puu OÜ, Oja Ehitus OÜ, Dammix Mets OÜ, Valmap Grupp AS, Vilsu OÜ, Woodinvest OÜ, TR Veod OÜ, Agrone OÜ) ühine seisukoht Holdre tuulepargi eriplaneeringu osas

Tõrva vald seisab olulise valiku ees. Arutelud tuuleparkide üle olid möödunud valimiste eel emotsionaalsed ja vastanduvad – avalikuse ees jäid domineerima loodushoiu teemad ja hirmud võimalike ohtude ees.

Kohalike ettevõtjatena tunneme vajadust juhtida vallaelanike ja volikogu liikmete tähelepanu valla ja seega meie kõigi majanduslikule tulevikule. Meie seisukohad kehtivad praegu avalikustamisele tuleva Holdre tuulepargi eriplaneeringu kohta, kuigi mure on suurem kui üks projekt. Mure on kogu Tõrva valla tuleviku pärast – kas suudame hoida siin töökohti, ettevõtet ja elujõulist kogukonda? Valla rahvaarv on vähenemise trendis. Kui pole kriitilist hulka elanikke, satuvad löögi alla paljud avalikud teenused. Uus volikogu peab tegema otsuseid meie kõigi tuleviku ja jätkusuutlikkuse nimel. On aeg emotsioonid kõrvale jätta ning vaadata otsa

faktidele ja tagada meie valla pikaajaline ja stabiilne majanduslik areng.

Raha ei tule lihtsalt seinast ja piim ei tule poest. Selle taga on ettevõtet, kes on loonud tootmisbaasid ja palganud inimesed. Kohalikud tootmis- ja töötlemisettevõtted sõltuvad otseselt energia hinnast. Kuni meie elektri hind püsib kõrge ja ebastabiilne, anname oma konkurentsieelise vabatahtlikult ära naaberriikide ettevõtetele. Nemat suudavad tänu soodsamale energiale pakkuda oma toodangut odavamalt, jättes meie ettevõtet tellimustest ilma. See sunnib tootmist vähendama või uksi sulgema. Töökohtade kadumisel kannatavad aga lõpuks kõik: pered, haridus, lastehoid, avalikud teenused ja infrastruktuur. Majanduses ei ole ühtegi arukat põhjust loobuda soodsamatest sissetulekidest olukorras, kus konkurents nii Eestis kui ka Euroopas ning see iga päevaga aina tiheneb. Turism on meile oluline, kuid turism üksi ei suuda seda

majanduslikku tühimikku täita. Ka vallas asuvad veekeskus, lossispaa ja seesama turismiettevõtte võidakse madalamatest energiahindadest.

Holdre tuulepark ei ole ainult energeetiline, vaid ka tugev majanduslik projekt. 2025. aasta Tõrva Teataja augustinumbris avaldatu põhjal toob 21 tuulikuga Holdre tuulepark kohalikule kogukonnale väga konkreetse rahalise võidu:

- Igal aastal laekub vallale 1% tuulepargi kogutoodangu tulust. Kuni 3 km raadiuses asuvatele peredele makstakse iga-aastast maksimumtoetust, mis 2026. aasta miinimumpalga järgi on 5676 eurot. Arendaja lisameetmena saavad toetust ka kaugemad majapidamised: 3–4 km kaugusel 65% ja 4–5 km kaugusel 35% sellest määrest.
- Isegi pärast elanikele toetuste väljamaksmist jääb vallaelarvesse igal

aastal lisaraha ca 250 000 eurot, mida saab investeerida meie valla teedesse, haridusse ja avalikesse teenustesse.

- Ehitusaegsete mõjude leevendamiseks ja püsiva väärtuse loomiseks teeb arendaja kogukonda täiendava üheksa 250 000-eurose investeeringu.

Kohapeal toodetud tuuleenergia koos tänava Eestis lisanduvate salvestusvõimsustega (nt Eveconi rajatud 100 MW akupark Kiisal ja rajatav sama suur akupark Arukülas, Tsirguliinas alanud Zirgu akutööstusparki ehitus) tagab elektri pakkumise ning loob eeldused stabiilsemaks ja soodsamaks hinnaks.

Lisaks toob ehitusperiood piirkonda mitmeks aastaks täiendavat majanduslikku aktiivsust – majutus, toitlustus jt kohalikud teenused saavad lisakäivet. Kohaliku energiatootmisega kaasnevad töönaoliselt ka hädavajalikud investeeringud piirkonna elektrivõrkudesse, mis tagab kõigile stabiilsema energiavarustuse. Hajutatud energiatootmine on kriitilise tähtsusega ka kogu Eesti julgeoleku vaates, tagades meile kriiside ajal parema varustuskindluse ja turvatunde.

Me mõistame inimeste muret, sest kodukoht ja loodus on meile kõigile kallid. Siiski ei tohiks valla arengut piirata põhjendamatute hirmude pinnalt. Tuulepargid on inimeste läheduses töötanud kõikjal maailmas pikki aastaid ning teadaolevalt ei ole nende otsest kahjulikku mõju tervisele tõendatud. Täna teaduslike teadmiste põhjal ei kahjusta kaasaegsete tuulikute infraheli

„Inimene on samuti osa elukeskkonnast ja piirkonna ellujäämiseks on majanduslik heaolu hädavajalik. Ilma ettevõtluse ja töökohtadeta ei püsi ükski kogukond.“

või müra inimeste tervist ning ka Holdre tuulepargi uuringud kinnitavad, et kehtivaid normväärtusi ei ületata. Pargid rajatakse parimatele ja kaasaegseimatele tehnilistele teadmistele tuginedes. Just nii tagatakse inimeste

ohutus ja looduskaitse normide järgimine. Holdre planeeringudokumendid on tänaseks heaks kiitnud kõik planeerimisprotsessi kaasatud ametkonnad. Holdre tuulepargi ala piirneb Läti piiriga, see on valdavalt metsane ja visuaalne häiring on seal minimaalne. Meie valla olulised loodus- ja kultuuriobjektid ei kao kuhugi. Ei saa lõputult mitte usaldada kehtivaid ehitus- ja keskkonnakaitse norme. Jälgima peab nende täpset

Kui kasulik on „kohalik kasu“ tuuleparkidest

Lähenev Holdre tuulepargi keskkonna strateegilise hindamise aruande (edaspidi KSH) avalik väljapanek ja algavad arutelud toovad kindlasti endaga kaasa nii emotsionaalseid kui ka pragmaatilisi arutelusid.

Üheks debattidel kirgi kütvaks teemaks on kohalikul tasandil tuuleparkidest saadava „kasu“ määramine ja arvestamine. Üldjuhul ei ole tuuleparkidega seotud erinevate hüvitiste jaotamine õiglane – seda aspektist, et suurima häiringute ja mõjude tõttu kannataja jaoks on ettenähtud hüvitised marginaalsed võrreldes teiste asjaosaliste kasude või tasude arvestamisega.

Holdre KSH oma lisadega on mahukas dokument, milles sisalduva „kohaliku kasu“ peatüki 4.7.5 tekstiosa mahub ühele A4 lehele koos juurde kuuluva selgitava tabeliga 43. See tabel toob välja kolm erinevat stsenaariumi, kuidas kujuneb tuulepargi talumistasu suurus ja selle jaotumine kuni 3 km raadiuses elavate majapidamiste ning kohaliku omavalitsuse vahel.

Talumistasude arvutamise lihtne põhimõte seisneb kahe teguri korutises, milleks on KOGUS*HIND ehk müügitulu ja sellest arvutatud 1%, mis läheb valla eelarvesse ning jaotub võrdselt maaomanike ja valla vahel.

Tabeli 43 ülaosas on välja toodud tuulikute koguarvuks 21 nimivõimsusega 7 MW. Esimese stsenaariumi korral on talumishüvitise suuruseks kokku 77 175 eurot aastas. Seda juhul, kui park ei tööta ja ka sel ajal, kui pargi ehitustööd kestavad. Arvutuskäik on järgmine: kogu nimivõimsus on 7MW*21 ehk 147 MW,

Tabel 43. Keskkonnanäringu tasu indikatiivne arvutus.

Väga illustreeriv arvutus konservatiivselt aastase tasu osas (minimaalne toodang)		Ühik
21	tuulikut	
7	nimivõimsus ühel tuulikul	MW
147	pargi võimsus	MW
77 175	70% kogunimivõimsus tuulepargil x 750 - miinimum ka siis kui park seisab	
50	Eeldatav keskmine börsihind	€/MWh
1%	Tasu määr	
154 350	Tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu aastas	€
77 175	Vald saab oma eelarvesse	€
77 175	Elanikele läheb	€
Väga illustreeriv arvutus konservatiivselt aastase tasu osas (prognoositava toodangu kohta)		
21	tuulikut	
7	nimivõimsus ühel tuulikul	MW
147	pargi võimsus	MW
490 000	Prognoositav pargi elektritoodang aastas	MWh
50	Eeldatav keskmine börsihind	€/MWh
1%	Tasu määr	
245 000	Tuuleelektrijaama tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu aastas	€
122 500	Vald saab oma eelarvesse	€
122 500	Elanikele läheb	€

sellest 70% on 102,9 MW ja see korrutatakse 750-ga. Sellise arvutuse kaudu saadakse kogusummaks 77 175, mis jaguneks elanike ja valla vahel pooleks.

Teise pakutud stsenaariumi juures on arvestatud, et tuulepargi tootlikkuseks on ligi 24% oma maksimaalsest tootmisvõimsusest. Selle arvutuse põhjal läheks kohalike elanike ja valla vahel jagamiseks võrdselt 154 350 eurot nii, et kumbki osapool saaks 77 175 eurot.

Sellist arvutuskäiku pakkus arendaja välja ka talumistasu suuruse arvutamisel 2025. aastal valminud KSH põhjal ja sellega need pakumised piirnesid. Pärast esimest arvamusete ja ettepanekute vooru 2025. aasta aprillis on lisandunud kolmas stsenaarium.

Kolmanda stsenaariumi juures planeeritavaks toodangu mahuks

on kokku 490 000 MW, mis teeb väikese arvutuse tulemusel tuulepargi tootlikkuseks 38,05%. Selle arvutuse põhjal saaksid kohalikud elanikud omavahel ära jagada 122 500 eurot ja teine samapalju läheks vallale.

Need arvutused KSH-s on tehtud tulevikku prognoosides 50 eur/MWh keskmise börsihinna ehk siis tavatarbija jaoks 5 senti kWh põhjal. Kui keskmine börsihind on kõrgem, siis mõjutab see ka talumistasu suurust kõrgemaks, aga kui keskmine elektrienergia börsihind on tulevikus madalam, siis mõjutab samavõrra väiksemaks. Tuulikute lisandumine aitab kindlasti börsihinda allapoole tuua, see on ka valitsuse suunis tootjatele.

Omaette teema on see, et kui täpselt on prognoositud tootmismahtusid, sest börsihind on pool

valemist. Tore oleks mõelda, et aastas toodab tuulepark 38,05% tootlikkuse juures ja talumistasu on 6 kehtivat miinimumpalka aastas. Kahjuks ei pruugi see tõsi olla. Meie piirkonnas tuulearendustega tegelevad kaks ettevõtet planeerivad tootlikkust 30–32% vahemikku, aga sealjuures tuleb arvestada ka sellega, et see prognoos on üksnes tuule pealt. See tähendab, et kui tuulikud seisavad hoolduse, tuule puudumise, madala börsihinna või mõnel muul põhjusel, siis seda aega planeeritav tootlikkus ei kajasta. Samuti meil esinemas käinud atmosfäärifüüsik professor Kaasik nimetas üle 38% tuuletootlikkust võimalikuks üksnes avamere tuuleparkide korral ja siin, sisemaal metsade vahel ei ole see võimalik. Näiteks 2025. aasta tootlikkus oli Sopi-Tootsi tuulepargil 21%. See on tootlikkuse näitaja töötavas tuulepargis reaajas ja olukorras, kus konkurent on turul täna vähe. Loodetava 38,05% ja reaalse 21% tootlikkuse vahe võib panna arvude keelde.

Mida need stsenaariumid meile näitavad?

Tegelik talumiskoorumuse kandja saab ebaproportsionaalselt vähem hüvitist võrreldes teiste huvitatud osapooltega, kuigi püütakse veenda, et talumistasu oleks heaks sissetulekuallikaks. Kui jagame maksimaalse hüvitise aastas majapidamises elavate liikmete ja päevade arvuga, millest võtame maha tulumaksu, siis see ei ole kindlasti piisav. Näiteks neljaliikmelise pere iga liikme kohta päevas oleks maksimaalse talumistasu juures (6*miinimumpalk) netosummana kätte jääv raha 3 eu-

rot ja 15 senti.

Vallale jääv talumistasu on kindlasti vajalik lississetulek, kuid teise stsenaariumi konservatiivse arvutuse juures moodustab see valla koguelarvest 0,64%.

Kuna tegemist on kogukondliku kokkuleppega tuuleparkide arenduse lubamise või mittelubamise kohta, siis väärib kindlasti tähelepanu „kohaliku kasu“ õiglasem jaotamine.

„Kohaliku kasu“ saab hinnata ka peatüki 4.7.2 „Mõju majandusele“, mis sisaldab ülevaadet otseliini, soodsama elektriinna võimalusest ja mõjust töökohtadele.

Eeldus, et tuulepargi rajamise-ga automaatselt muutub meie valla ärikeskkonnas midagi soodsamaks on ekslik. Holdre tuulepargist ei ole planeeritud ehitada välja arendaja poolt otseliini ettevõtetele ega pakkuda elanikele ka soodsama hinnaga elektrit. Kogu toodetav energia on kavandatud transportida kaabelliini teel ja müüa elektrivõrku Helme alajaama kaudu. See ei ole kohalik elekter ja ülekandeliini kaudu tagasi ostes on see börsikaup.

Otseliin võib pakkuda mõningast leevendust kallile elektri koguhinnale, kuid peab silmas pidama, et see tähendab üksnes võrgutasuta elektrihinda ja ülejäänud read elektriarvetel jäävad alles.

Sarnane lugu on „soodsama“ elektriinna pakkumisega elanikele. Täna praktika põhjal pakuvad arendajad veidi soodsamat hinda tarbitud kWh eest, aga ülejäänud read arvel jäävad kõik samaks ja kasvavad või hoopis lisandub mõni rida juurde omas tempos. Arendaja võtab enda kuludesse kokkulepitud müügihinna ja börsihinna vahelise

rakendamist parkide rajamisel.

Täna on meil rahvastiku ja sündimuse näitajad langustrendis. Inimene on samuti osa elukeskkonnast ja piirkonna ellujäämiseks on majanduslik heaolu hädavajalik. Ilma ettevõtluse ja töökohtadeta ei püsi ükski kogukond. Valgamaa sisemajanduse koguprodukt (SKP) moodustab ligikaudu vaid 1% Eesti kogu SKP-st, olles üks Eesti madalaimaid. Pidurdades ja vastandudes me rahva heaolu kasvu ei saavuta. Tõrva vald vajab tasakaalukat arengut. Me ei saa ehitada oma tulevikku ainult hooajalisele turismile ega sulgeda ust investeeringutele, mis aitaks hoida piirkonda elujõuliseks. Kohaliku energiatootmise arendamine ei too valda pelgalt uusi investoreid, vaid on kriitilise tähtsusega ka meie olemasolevatele ettevõtetele. Täna on paljude kohalike tootjate elektrivõimsused ammendunud, mis samuti takistab nende laienemist ja uute töökohtade loomist.

Ükski investor ei oota oma rahapainutusega lõputult. Praegu on veel õige aeg kaaluda tõsiselt Holdre tuulepargi lubamist. See ei ole oht, vaid võimalus – kui suudame rahulikult, kaalutletult ja tulevikku vaadates otsustada. Loodame, et volikogul on piisavalt teadmisi ja julgust, et võtta suund edasisele progressile ning tagada tasakaal looduse säilimise ja inimeste sissetulekute vahel. Teeme nii, et Tõrva vald on siin oma arenguga teistele eeskujuks!

erinevuse ning tavainimene võib võita sellest kokku keskmiselt 30-40 eurot aastas. Holdre tuulepargi KSH puhul sellist võimalust kohalikele elanikele isegi ei pakuta.

Kuna Holdre arendaja ei luba otseliini rajamisega seotud investeeringuid katta, siis tuleb kohalikel ettevõtetele ise välja ehitada vajalikud ühendused, alajaamad ja akusalvestid. Viimaste puhul peab silmas pidama ka nende mahutavust, sest kui näiteks talvel on nädal aega tuulevaikne ja päikest ei ole, siis võib iga ettevõtte ise välja arvutada, kui mitu tundi või päeva ta enda poolt paigaldatud aku mahutavusega hakkama saab. 1 MWh salvestuse väljaehitamine võib maksta ca 200 000–500 000 eurot, sõltuvalt valitud tehnoloogiast, lisaks muu ühendusega seotud infrastruktuur.

Tõrvas esinemas käinud energietikaproffessor Hamburg selgitas, et nii palju kui on juhuelekttrit süsteemis, peab olema sama palju kas püsielekttrit või salvestusvõimsust.

Holdre tuulepargi KSH avalik väljapanek toimub perioodil 9. märts kuni 19. aprill. Sel ajal saab esitada arvamusi ja ettepanekuid KSH-le ning seejärel toimuvad avalikud arutelud. Siin on hea võimalus esitada ettepanekuid arendajale ettevõtjate poolt otseliini rajamiseks ja salvestusvõimsuste väljaehitamiseks, et tegelikult jõuaks võrgutasu võrra soodsam elektrihind soovijateni. Kui tänane seadusandlik raamistik võimaldab tuulepargist 6 km kaugusele rajada otseliini, siis kavandatava määrase muudatusega võimaldatakse pikendada otseliini ehitust ettevõtjateni kuni 15 km kaugusele. Kui kasvõi otseliini rajamise ettepanek realiseeruks, saaks hakata rääkima, et Holdre tuulearendus toob kaasa kasu kohalikele ettevõtjatele ja kogukonnale. Praegune KSH redaktsioon seda võimalust ei sisalda.

Vabariigi aastapäeva tähistati taaskord uhkelt

24. veebruaril toimus Eesti Vabariigi sünnipäeva puhul Tõrvas erinäolisi üritusi. Päeva kulminatsiooniks oli traditsiooniline talvine perepäev Tõrva keskväljakul, kus laval astusid üles The Swingers, Birgit Sarrap ja Ott Lepland. Kontserdiga „Mu kodu nii lihtne“ esinesid Tõrva Muusikakooli laululapsed ja Tõrvalille Päevalille ühema tantsulapsed. Lavastajad olid Maie Kala ja Ulvi Riitsalu.

Päev algas juba kell 8 hommikul, mil Tõrva keskkonnas asuvalle Veskjärvele kogunesid kalastushuvilised, et pidada maha traditsiooniline kalapiüügiõistlus Tõrva Tirk 2026. Kell 11 toimus Tõrva Gümnaasiumi pargis asuva Vabadussõja mälestussamba juures Eesti Vabariigi 108. aastapäeva tseremoonia koos kõnede ja pargade asetamisega. Kõned pidasid Tõrva Vallavolikogu esimees Karl Kirt, Kaitseliidu Valgamaa maleva Helme üksikkompanii pealik Tauno Otti, õpetaja Arvo Lasting, EKRE fraktsiooni esindaja Merry Aart ja Richard Ruusmann. Tantsuga esinesid segarühm Jandali ja naisrühm Liisud. Pärjad asetasid Vabadussõja mälestussamba jalamile Tõrva Vallavalitsus ja vallavolikogu, Kaitseliidu Helme üksikkompanii ja Naiskodukaitse Tõrva jaoskond ning EKRE osakond Tõrvas. Künlad asetasid jalamile Maido ja Richard Ruusmann. Tseremooniale järgnes rongkäik keskkonnas.

Kell 12 avati kontserdiga „Mu kodu nii lihtne“ EV108 perepäev. Kontserdi vahel pidas kõne Tõrva vallavanem Kalle

Vister. Kontserdi järel viis Naiskodukaitse Tõrva jaoskond läbi hariva mälumängu Kahoot!-i keskkonnas. Palju emotsioone pakkus ka intervjuu meie oma rallikrossisõitja Maiko Tamme ja tema isa Avo Tammega. Kahtlemata oli üks populaarsemaid atraktsioone rongisõit, järjekord tekkis ka UTV-de ja mootorsaanidega sõiduks. Lisaks pakkusid külastajatele tegevusi Päästeamet, Kaitseliit ja Tõrva Jalgpalliklubi ning puudust ei olnud ka töötubadest. Keskväljakule oli koha leidnud ka Poni Zimba miniloomaade, kus oli võimalik tutvuda alpakaadega, ratsutada poniga ja nautida vankrisõitu. Päeva lõpetuseks andsid erilise kontserdi The Swingers, Birgit Sarrap ja Ott Lepland.

Päeva juhtis Hardo Adamson. Enne kontserti tänasid Tõrva Vallavolikogu esimees Karl Kirt ja vallavanem Kalle Vister Maiko Tamme, keda Eesti Autosporti Liit tunnustas aasta Rallikrossisportlase 2025 tiitliga. Samuti tänati Giia Tetlovat ja Triin Jõgisuud. Üleriigilise noortevaldkonna tunnustuskonkursi Noorte Heaks Tänu 2025 aasta noortesõbraliku keskkonna tiitli pälvis Tõrva Avatud Noortekeskuse Ritsu noortetuba.

Täname kõiki, kes ürituse õnnestumisse oma panuse andsid! Suured tänud: Naiskodukaitse Tõrva Jaoskond,

Valgamaa maleva Helme üksikkompanii, Tõrva keskväljaku lillesalong, Tõrva vee- ja saanimatkad, Päästeamet, Maiko Tamm, Tauno Neumann, Tõrva kino Koit, Tõrva Kalameeste klubi, Tõrva Lilleait, Tõrva JK, Tõrva Kunstistuudio ja PUUST Stuudio & Loovruum, Tõrva Muusikakooli laululapsed Maie Kala juhendamisel, Tõrvalille Päevalille rühma tantsulapsed Ulvi Riitsalu juhendamisel, Merikan Jaska, Ilisson Grupp OÜ ja Marko Ilisson, Mulgi Mugila, Ivo Mannine ja Jüri Salu ja Production of Rain Aunapu meeskond.

Fotod: Egon Bogdanov, Ülav Neumann

Tõrva Raamatukogu teenused ja lahtiolekuajad on jälle endised

Tõrva Raamatukogu (Puiestee 1, Tõrva Gümnaasiumi C-maja I korrus) annab teada, et raamatukogu pääseb nüüd kõigil päevadel, kui raamatukogu on avatud, koolipoolsest, vasakpoolsest uksest. See sissepääs asub maapinnaga samal tasapinnal ja treppi pole.

Lahtiolekuajad on endised:

- teisipäeviti kell 10.00–18.00;
- kolmapäevast reedeni kell 12.00–18.00;
- laupäeviti kell 10.00–14.00;
- suletud pühapäeval, esmaspäeval ja kuu viimasel tööpäeval.

Raamatukapp, kuhu saab raamatuid tellida, ja tagastuskast paiknevad parempoolse uke kõrval ja neid saab kasutada ööpäevaringselt. Raamatukapp toimib pakiautomaadi põhimõttel. Enne tellimist vaadake e-kataloogist RIKSWEB, kas soovitud teavik on Tõrva Raamatukogus olemas: <https://valgamaa.raamatukogud.ee/> Seejärel saate tellimiseks kas 1) raamatukokku helistada või kirjutada, või 2) kasutada iseteenindust.

Samuti pakume kõigile Tõrva valla liikumispuudega inimestele koduteenindust.

Täpsemat infot kõigi teenuste kohta leiate Tõrva valla kodulehelt.

Olümpiaadid

Talvisel õppeperioodil on Tõrva Gümnaasiumi õpilased paistnud silma oma põhjalike teadmiste ja sihikindlusega, saavutades piirkondlikes voorudes säravaid tulemusi. Täname õpilaste juhendajaid!

Emakeel

II koht Triine Tamm

II koht Marta Purga

III koht Mirelle Veri

Juhendajad: Marelle Kansonen, Riina Anderson

Matemaatika

I koht Elisabeth Golding

I koht Stefan Luite

II koht Triine Tamm

III koht Haldi Karoliina Lepikov

Juhendajad: Krista Hansen, Malve Zimmermann, Aivi Mehide

Ajalugu

I koht Helen Sillaste.

Kutsutud vabariiklikku vooru

II koht Lisandra Jürgeinstein

II koht Marta Purga

III koht Rihanna Ruusmann

III koht Mirko Mihkelsoo

Juhendaja: Eve Tilk

Geograafia

I koht Oliver Kõvask.

Kutsutud vabariiklikku vooru

I koht Miik Arvo Lepikov

III koht Asso Kolju

Juhendaja: Laine Tangsoo

Kunst

II koht Seliine Visotskis

III koht Anneli Heletuli

Juhendaja: Gerta Vister

Tõrva Puuetega Inimeste Liit elab täisväärtuslikku elu

Silvi Veski

Tõrva Puuetega Inimeste Liit moodustati 1992. aastal. Algusest peale on toetajaks olnud kohalik omavalitsus, kes eraldas ruumid aadressil Valga tänav 44, tollasesse nn supiköögi majja. Kolm aastat hiljem anti ruumid aadressile Männiku tn 5, kus ühing tegutseb tänaseni.

Algusaastatel oli rahaliselt ehk kergem – ühingu leiti osta isegi buss, liikmete hulgast leiti bussijuht. Rõhku pandi rohkem taidlusele, moodustati näitering, etendustega käidi esinemas nii maakonnas kui kaugemalgi. Tegevusi jagus aastaringselt.

2014. aastal valiti ühingu uus juhatuse, kelle eestvedajaks olen mina, alakirjutanu. Algul

proovisin vana rada edasi käia, kuid ajaga tuleb siiski kaasa minna. Liikmeskond vahetub, vanemad kaovad eest ning uued ja nooremad tulevad asemele. Me käime koos kaks korda nädalas, esmaspäeviti ja kolmapäeviti. Vahepeal tundu, et kolmapäevi võiks olla igas kuus topelt, kuna üritusi on nii palju, et päevadest tuleb puudu. Me tähistame nii kalendri- kui ka riiklikke tähtpäevi, õnnitleme sünnipäevalapsi, korraldame infopäevi, kuhu kutsume rääkima erinevate alade inimesi, teeme küpsetiste ja hoidiste konkursse ning korraldame sõpruskohtumisi teiste ühingute liikmetega. Huvitavad on viktoriini- ja huumoripäevad ning laumängude päevad. Suvised piknikud on meil alati oodatud ja rahvarohked, samuti sõidud nii kevad- kui sügislaadadele ning ka teatrietenduste külastamine ja laevareisid nii jõel, järvel kui lähel. Väga oodatud on ekskursioonid, kuigi oleme kogu Eesti läbi sõitnud, siis ikka

Koos käiakse suisa kaks korda nädalas.

leidub veel mõni huvitav ja avastamata koht. Mitmed sõidud on ka Läti ulatunud, viimati käisime Jelgavas. Kuna meie heal ja kauaaegsel bussijuhil Kaljul on 50-kohaline buss, saame alati ka vallarahvast kaasa kutsuda.

Tehakse ka võistlussporti

Lisaks eelmainitud tegevustele oleme suured spordihuvilised. Esmaspäeviti käivadki boccia mängijad treeningut tegemas. Boccia mängitakse istudes, see-

ga saavad sellest osa võtta ka ratastoolis inimesed. Võistlusi korraldatakse üle vabariigi nii Tallinnas, Narvas, Paldiskis, Elvas, Võrus kui Tartus. Võisteldakse individuaalselt, paaris ja ka võistkonniti. Meie võistlejad on igas kategoorias esimeste seas – koju on toodud medaleid ja karikaid ning on juhtunud ka seda, et kaheksa esimest kohta on tõrvakatele kuulunud. Parimaid mängijaid ei saagi välja tuua – kord on ühed, kord teised. Me kõik oleme parimad. Tegele-

me ka bowlinguga. Võistlusi on viimasel aastatel peetud ainult Tartus. Ka seal on meie mängijad olnud esirinnas. Võrukate vastu just ei saa, kuid vabariigi teised ja kolmandad oleme tihti.

Igal aastal korraldab Eesti Invaspordi Liit (EIL) Elva ligidal lasketiirus 3-4-päevase sportliku perelaagri. Kõik need päevad on täis erinevaid võistlusi, osa saavad võtta ka lapsed. Võisteldakse boccias, kabes, males, kettagoldis, vibulaskmises, odaviskest, kuulitõukes, kettaheites, püssilaskmises ja viktoriinis. Ka siin on meie võistlejad paljudel aladel esirinnas.

Omavalitsus toetab

Kahjuks lõpetas EIL oma tegevuse ja liitus Eesti Paralümpiakomiteega. Kuna meie ühingi ei ole registreeritud spordiühinguna, siis meil kadusid nii mõnedki hüved. Me võime osa võtta kõikidest üritustest, kuid meil puudub hääle- ja liikmeõigus, osavõtusoodustus ja meile ei tagastata enam osalist transpordikulu hüvitamist. See paneb meid mõtlema, kuidas selle osas edasi toimetada. Võistlustest me kindlasti ei loobu. Õnneks on meil omavalitsuse toetus, kuid lisaks tuleb siiski omaosalust tunduvalt rohkem juurde maksta.

Meie liikmeteks võivad olla kõik, kellel on diagnoositud mingi puue, olenemata vanusest. Liikmeteks võivad olla ka nende tugiisikud või pereliikmed. Kui keegi tunneb kodus ennast üksikuna, igatseb suhtlemist või tal on muidu igav, siis meie ootame teid oma seltskonnaga liituma. Meie aadress on Männiku tn 5 – majas kus, olid raamatukogu ja kultuurimaja ning momendil tegutseb muusikakool. Kolmapäeviti oleme majas kella üheksast üheni.

Tõrva Gümnaasiumi talveball tõi koolipere pidulikult kokku

Gümnaasiumi saal oli balliks piduehtes.

20. veebruaril toimus Tõrva Gümnaasiumis talveball, mis täitis koolimaja piduliku meeleolu, sära ja rõõmsate emotsioonidega. Õhtu tõi kokku nii õpilased, õpetajad kui ka külalised, et ühiselt tähistada enneolematut sündmust.

Tõrva Gümnaasiumi talveballi korraldasid 8. ja 11. klasside noored oma loov- ja praktilise töö raames, andes sündmusele erilise tähenduse ning pakudes väärtuslikku korralduskogemust.

Balliohtu algas piduliku avavalisega, kus õpilased tantsisid. Eeltööd oli

tehtud 7 nädalat Veiko Ratase juhendamisel. Õhtu jooksul sai nautida mitmekesist programmi: laval astusid üles An-Marlen ja ansambel K&K.

Lisaks tantsimisele ja muusikale toimus mitmeid lõbusaid tegevusi ning valiti ka ballikuningas ja -kuninganna. Tiitlid pälvisid õpilased, kes paistsid silma oma aktiivsuse, sõbralikkuse ja stiilse välisusega. Fotopeegel pakkus võimalust jäädvustada meelde jäävaid hetki sõprade ja klassikaaslastega. Koolimaja oli kaunistatud talveteemaliselt: säravad tuled, valged ja sinised dekoratsioonid ning pidulik laudade katmine löid tõeliselt glamuurse atmosfääri.

Talveball 2026 jääb kindlasti osalejatele kauaks meelde kui õhtu täis rõõmu, tantsu ja ühtekuuluvustunnet. Täname kõiki sponsoreid, tänu kellele Talveball toimuda sai.

Tegevusi viiakse ellu meetme „Aktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond” vahenditest koostööprojekti „Lõuna-Eesti ettevõtlus noored” (LEEN) raames. Kaasrahastab Euroopa Liit.

Talveballi korraldusmeeskond

Vastlapäev

Tõrva Kooli Ala, Hummuli ja Riida ja lasteaiarühmad viivad õppeaasta jooksul võimalusel läbi mitmeid ühiseid ettevõtmisi, et lapsed saaksid üksteist paremini tundma õppida ja koos tegutsemisest rõõmu tunda.

Vastlapäeval kohtusid kolme rühma lapsed Mulgi Elamuskeskuses, kus veedeti üheskoos üks vahva ja tegus päev. Räägiti Mulgimaa traditsioonidest ja sellest, kuidas vastlapäeva vana-nasti tähistati. Seejärel suunduti liugu laskma – kasutusele võeti igasugu võimalikud liulaskmise vahendid ning rõõmu ja kilkeid jagus pikaks ajaks.

Päeva lõpetuseks söödi lasteaias ka maitsvaid vastlakukleid. Ühine vastlapäev pakkus lastele palju eelust ja toremaid hetki koos sõpradega.

Uhke suusatalv kulmineerus maratoni

Tõrva liigub!

Tänavune aasta on olnud suusaradele meeldejääv – juba 1. jaanuaril sai see alguse ja on kestnud pikalt.

Eelmise aasta viimasel päeval sadas maha esimene lumi, mis rajameistri Tauno Neumanni poolt hoolega ettevalmistatud rajapõhjale esimese kätte tekitas. Juba järgmisel päeval lisandus lund ja tekkis võimalus esimesi kärsitud suusarajale kippujaid rõõmustada – saab suusatada. Esimesed kilomeetrid said suusatatud pisut ettevaatlikult, sest lumeolud ei võimaldanud head rada valmistada. Samuti polnud piisavalt külma ilma, et hakata tootma kunstlundi.

Professionaalne hooldus

Suusarahva rõõmuks sadas korralik ports lund maha 10. jaanuaril – just vahetult enne suusaseriaali algust ning siis olid rajameistril kibekiired töötunnid. Taunole tõttas appi poeg Argo ja üheskoos suudeti suusarajad ette valmistada algavateks suusaseriaali osavõistlusteks. Rajameistrite tandemi kasutada oli uus John Deere'i traktor koos freesiga ning UTV lumerulliga. Mõnel korral võeti veel appi ka lumesaan ja töökorda seati ka vana lumetraktor. Ikka nii, kuidas lumeolud – mõnel hooldusel kõik abilised kordamööda suusaringe läbimas, et suusatajate tarbeks ikka head rajad saaks. Jaanuaris tehti suusaradade hooldust 21 korda, ühe hoolduse pikkuseks oli enam kui 3 tundi. Veebruar lisas veel enam kui 10 rajahoolduskorda. Et suusarada saaks enne hommikust tarbimist hea kvaliteedi, tehti hooldused hilistel õhtutundidel – öised külmakraadid aitasid rajal pärast hooldust kenasti külmuda. Mõne lume-

Eriline suusasõit toimus ka 23. veebruaril õhtul, kui Härma suusaring sai kaunistused õueküünalde ja elektripirnidega – vaid üheks õhtuks valgustati suusarada suusasõprade suureks rõõmuks. Kuigi sellist suusasõitu oleme ka paaril varasemal aastal korraldanud, oli ikka neid, kellele oli see täiesti uus elamus ja emotsioon. Kogusime üheskoos suusakilomeetreid kampaanias "Vabariigi terviseks!". Kilomeetreid neid kogunes 434, millest staažikas suusasõber Mati Nurm sõitis väärikad 108. Koos sama päeva keskpäeval toimunud liikumisüritusel Tõrva sörk kogutud jooksu- ja kõnnikilomeetritega kogunes tõrvakate poolt liikumiskilomeetreid ajavahemikus 21.-24. veebruar lausa 1357!

Suusaolud on nüüdseks suure sula tõttu muutunud ja võib juhtuda et selleks hooajaks ongi suusasõidud Tõrvas sõidetud.

külmakraade ja õnneks sai ühingu asutaliige Maido Ruusmann rajameistrile appi tulla. Kahurite tööd lume tootmisel peab kogu aeg jälgima, tuulise ilmaga sobivale suunale pöörama ja tootmisel silma peal hoidma. Mitmel külmal päeval ja õhtul toodeti lund nii otse suusarajale kui ka kerkis suur lumemägi gümnaasiumi parki. Kunstlume laialeveoks ja suusarajaks kujundamisele kulusid nii mitmedki öötunnid. Eks oli õppetunde ja kogemuste saamist nii pika staažiga rajameistrile kui ka alles algajale. Aga visa töö tulemusel said valmis head suusarajad nii harrastajatele kui kooli suusatundide tarbeks, mida ka usinalt kasutati.

Hooldustunde kogunes tänava rohkem kui sada.

rohke saju ajal sõtkuti mitu korda sadanud lumekihti suusarajale.

Suusaradade hooldus on olnud enam kui 15 aastat MTÜ Tõrva Spordiseltsi õlul. Eelmine suusatalv polnud just kõige parem, kuid radade hooldajal õnnestus siiski toota kunstlundi ja testida selle erinevat hooldustehnikat. Testimise järel sündis otsus vallale soetada suusaradade hoolduseks uus tehnika. Tänavu on roheline abimees John Deere'i traktor koos freesiga end tõestanud nii loodusliku kui kunstlumega hakkama saamisel. Kuna valgustatud suusarajal kooli pargis loodusliku lume kogus polnud piisav, tuli ka tänava kunstlund juurde toota. Oodati

Rohkearvuline osavõtt

Tänavune suusaseriaal sai alguse 11. jaanuaril – ikka samas formaadis nagu paaril varasemal aastal ehk igal pühapäeval oli start avatud 2 tundi ja nii said suusasõbrad omale sobival ajal suusadistantsi läbida. Erinevatel vanuseklassidel olid eri pikkusega suusasõidud. Kolmel esimesel ja viimasel osavõistlusel osales iga kord enam kui 80 suusasõpra. Vaid neljas suusapäev jäi toimumata: hommikul oli termomeetri näit enam kui 20 miinuskraadi. Kokku sai tulemuste Tõrva Suusaseriaalil 2026 kirja 132 suusatajat. Suusaseriaalis sai osaleda ka vabaklassis, kus aega ei võetud ja paremusjärjestust ei selgitatud –

Maratonirajale läks 37 vaprat suusatajat. Fotod: Ülav Neumann ja erakogu.

seada võimalust kasutas 25 suusasõpra. Iga osavõistluse ajal sai kosutust kuuma tee ja küpsistega. Isegi kui võistlussõit oli väsitav, leiti uut jõudu ja mindi taas suusarajale suusakilomeetreid koguma. Lume- ja rajaolud olid ju head ning ilus talvine loodus meelitas suusarajale ka neid, kes mitmel eelneval aastal polnud suuski alla saanud.

Rajal oli suusasõpru ilmast ja kellaajast hoolimata pidevalt – mõnele sobisid hommikused suusaringid, teised aga sõitsid hilisõhtul kas valgustatud suusarajal või pealampide valgel lemmikrajal, Härma suusaringil. Lisaks tõrvakatest suusasõpradele kasutasid häid suusaradu ka kaugemalt tulnud naabrid Mulgi, Valga ja Elva vallast. Tihti oli rajal ka külalised Lätimaalt. Rajameistrite hea töö tagas alati korralikult ette valmistatud suusarajad. Rajad jõuti ka Hummulis ja Pikasilla puhkealal sisse vedada, kuid pidevalt nende hoolduseks aga kahjuks ajaressurssi ei jätkunud. Kohalikud suusasõbrad olid tänulikud sellegi eest ja püüdsid ise suusarajad igapäevase suusatamisega korras hoida. Ka Tõrva linna lasteade juurde said väikesed harjutusrajad sõtkutud.

26 kilomeetrit maratoni

Pühapäeval, 22. veebruar oli suusasõpradele tööline pidupäev. Kui keskpäeval anti start järjekordsele Härma suusamaratonile, siis tund varem jagati tänu Tõrva valla suusaseriaali osalejatele. Suusapäevapäeval sai tulemuste kirja 132 suusatajat: seriaali arvestusse läks vähemalt kahel osavõistlusel osalemine. Paremusjärjestus selgus kolme etapi punktide summaga. Parimaid autasustati medali ja meeneteaga.

Härma suusamaratoni eel olid korraldajatel käed-jalad täis toimetamist, sest öösel sadas lund ja tugev tuul keerutas veel maratoni toimumise ajalgi. Suur tänu rajameistritele Argole ja Taunole, kelle hoolsa töö tulemusel ootas suusasõpru korralik suusarada. Härma suusaringile kogunes aina suusasõpru juurde – tuldi siitsamast Tõrvast kui ka naaber-

valdadest Mulgi, Valga ja Elva vallast, aga ka kaugemalt: Järvamaalt, Viimsist, Jürist, Laagrist ja naaberriigist Lätist.

Keskpäeval saidki 37 suusatajat starti. Mehed vanuseklassidest M20, M30, M40 ja M50 läbisid 6 ringi ning naised ja M60 ja M70 vanuseklassi mehed 4 ringi. Härma suusaringi pikkus on 4,3 km ja nii oligi pikem distants pea 26 ja lühem 17 km. Iga ringi läbimisel said suusatajad kosutust joogipunktist – aitäh toetajale Meie Toidukaupadele, tänu kellele oli laud rikkalik. Tänu ka nobedatele joogipunkti abilistele Liinale, Raahelile ja Askarile. Maratonimelu aga jätkus ka pärast finišijoonet ületamist: pakuti maratonisuppi, mille valmistasid Mulgi Mugila kokad. Samuti sai kosutada end kuuma leiliga – selleks oli rajaserva toodud ja kuumaks köetud ratastel saun.

Kiire ja täpse ajavõtu eest hoolitses MTÜ Tõrva Spordiseltsi pikaajaline

Suusarõõmu jagus tänava küllaldaselt

koostööpartner Karksi Sport. Kohe, kui kõik suusasõbrad olid finišisse jõudnud, saime teada tulemused ja alustada autasustamist. Esimesena said erimeened kiiremad suusatajad: erilised mulgi mustriks kindad anti üle maratoni võitjale Marko Nõmmikule Valgast. Samad meened kuulusid ka lühema distantsi kiirematele: meestest Ilvar Sarapson Tartumaa, naistest Helena Peik Valgast. Edasi kutsusime vanuse-

Suusaseriaali võitjad

Nooremad vanuseklassid

Poisid ja tüdrukud kuni 6-aastased osalejad (paremusjärjestust ei selgitatud)

Adeele-Armanda Toomik (Tõrva), Amira Vaarak (Nõo), Meribel Merirand (Tõrva), Asthor Seemen (Tõrva), Hannes Pehme (Tartu), Erlen Vagula (Tõrva).

Tüdrukud 7–8-a (2018–2019)

Brit Pihlje (2019, Tõrva, 150 p)

Poisid 7–8-a (2018–2019)

Lukas Viinalass (2018, Tõrva, 150 p)

Tüdrukud 9–10-a (2016–2017)

Marjanne Tammekivi (2016, Otepää, 150 p)

Poisid 9–10-a (2016–2017)

Ken Kirt (2017, Tõrva, 150 p)

Tüdrukud 11–12-a (2014–2015)

Emma Pisartšik (2015, Tõrva, 147 p)

Poisid 11–12-a (2014–2015)

Robert Raal (2014, Tõrva, 150 p)

Tüdrukud 13–14-a (2012–2013)

Rihanna Ruusmann (2013, Tõrva, 150 p)

Poisid 13–14-a (2012–2013)

Mathias Tammekivi (2012, Otepää, 150 p)

Neid 15–18-a (2008–2011)

Keili Kirt (2011, Tõrva, 150 p)

Noormehed 15–18-a (2008–2011)

Hugo Lepik (2011, Valga, 144 p)

Naised

Naised 19–34-a (1992–2007)

Helena Peik (1992, Valga, 150 p)

Naised 35–44-a (1982–1991)

Teele Vaarak (1987, Mulgi, 150 p)

Naised 45–54-a (1972–1981)

Siiri Raamets (1975, Valga, 100 p)

Naised 55+ (1971 ja varem)

Kaja Tättar (1969, Valga, 150 p)

Mehed

Mehed 19–39-a (1987–2007)

Marko Nõmmik (1990, Valga, 150 p)

Mehed 40–49-a (1977–1986)

Jane Pisartšik (1982, Tõrva, 145 p)

Mehed 50–59-a (1967–1976)

Lembit Uibo (1976, Tartu, 150 p)

Mehed 60–69-a (1957–1966)

Märt Tomp (1961, Viljandi, 147 p)

Mehed 70–74-a (1952–1956)

Aivar Lillipuu (1954, Tõrva, 150 p)

Mehed 75+ (1951 ja varem)

Mati Nurm (1949, Tõrva, 147 p)

klasside kolm parimat autasustamisele. Võitjamedalid pälvivad: M20 Kasper Keerberg, M30 Marko Nõmmik, M 40 Kait Kasumets, M50 Lembit Uibo, M60 Ilvar Sarapson, M70 Andris Dainis, N30 Helena Peik, N40 Annemari Muru ja N50 Kaja Tättar.

Täname kõiki suusasõpru, rajameistreid, ajavõtuteenust, abilisi ja toetajaid Tõrva Vallavalitsust ja Kultuurkapitali Valgamaa ekspertgruppi.

Tõrva rahvatantsijad osalesid Anna Raudkatsi sünniaastapäevakontserdil

Tõrvat esindasid Liisud ja Jandali.

Grete Mai Kokamägi ja Heli Palk

Vahetult enne Eesti Vabariigi aastapäeva toimus 21. veebruaril Tartus Eesti Rahva Muuseumis pidulik tantsuetendus „Kui meenutad, siis mäletad“. Sellega tähistati Eesti rahvatantsu rajaja Anna Raudkatsi 140. sünniaastapäeva. Samuti möödus 100 aastat tema ühe olulisima teose, „Eesti rahvatantsud“, ilmumisest.

1886. aastal Tartu lähedal Piiskopi mõisas sündinud Anna Raudkats on jätnud Eesti rahvakultuuri ajalukku sügava jälje, olles üks esimesi kõrgharidusega võimlemisõpetajaid, hiljem ka kõrgelt hinnatud tantsujuht ja tantsukirjelduste kogumise ning tantsuõpetuse alusepanija. Tantsuetenduse pealavastaja, rahvatantsuansambel Tarbatu juhendaja Jaanus Randma tõi Raudkatsi märkimisväärse panusena välja just selle, et tänu tantsukirjelduste kogumisele ja tantsuterminoloogia kasutamisele suutis Raudkats oma kirjeldustes säilitada toona välismaailma mõjutustest ohustatud olnud algupärase eestlaste tantsud nii, nagu neid kunagi tantsiti. See omakorda võimaldab nii praegustel kui ka tu-

Tõrvat esindasid Valdeko Kalamehe käe all tegutsevad Liisud ja Jandali – koos teiste rühmadega esitati kontserdil Raudkatsi raamatus „Eesti rahvatantsud“ kirjeldatud tants just nende algupärase kirjelduse järgi. Lavastuse peategelaseks, näitleja Piret Simsoni poolt kehastatud Anna Raudkats viis publiku tantsude vahele põimitud lugudega tagasi oma kunagiste kogumistekedele ja tantsude sünnilugude juurde. Pärimusliku õhkkonna loomiseks tulid tantsud esitamisele elava muusika saatel. Traditsiooniliselt anti kontserdil üle ka Anna Raudkatsi Fondi stipendium, mille sellel korral pälvis armastatud tantsujuht, koreograaf ja lavastaja Maido Saar. Etendus lõppes taaskord ühise „Tuljaku“ esitusega.

Tantsijate sõnul pakkus kontsert rohkelt emotsioone ja oli seejuures ka märkimisväärne väljakutse. Paljude jaoks oli nii suurel kontserdil ülesastumine esmakordne ning eriline oli ka kontserdi toimumispaik. Ettevalmistuste ja repertuaari õppimisega alustasime juba varakult, sest pärimustantsu õppimine ja korrektses esitamine nõudis siiski võrreldes lavaliste tantsudega oodatust suuremat harjutamist. Kontserdipäeval lisasid põnevust kohtumine teiste samu tantsu esitavate kollektiividega, ootamatult libe põrand ja tantsimine elava muusika saatel. „Oleme väga tänulikud, et saime osa nii suurest ja tähenduslikust sündmusest,“ võtsid Tõrva tantsijad kogemuse kokku.

levastel rahvatantsupõlvedel säilitada tantsude pärimuslikkuse, millega lihtsalt tantsust saab Eesti rahvatants. Lisaks kirjelduste kogumisele sooveldas ehk kohandas Raudkats paljusid tantsu, millest tuntuimaks on tänapäeval kindlasti rahvatantsijate hümn ehk „Tuljak“, ilma milleta ei möödu ükski kaasaegne tantsupidu.

Pidupäev algas Raudkatsi sünnikoha lähedal Forseliuse pargis, kus just „Tuljaku“ saatel avati tantsujuhile pühendatud mälestuskivi. Päev jätkus piduliku kontsertetendusega Eesti Rahva Muuseumis, kuhu olid märgilist päeva tähistama kogunenud Eesti Tantsujuhtide Rahvatantsurühm ja nende rühmad nii Eestist kui ka välismaalt.

Tõrva-Helme Cupist võttis osa rekordarv võistkondi

22. veebruaril toimus Ritsu spordisaalis Tõrva-Helme Cup saali jalgpallis, kus uhke rändkarika eest astus võistlustulle kümme võistkonda.

Retrohõngulises Ritsu võimlas toimus traditsiooniline turniir juba 11. korda ja võistlustules oli üle 100 sportlase. Kohal oli võistkondi Tõrvast ja kaugemaltki Eestist ning isegi Lätist. Tuline võistluspäev kestis pisut üle kaheksa tunni, mille vältel sai kaasa elada 28 võistlusmängule.

Poolfinaalidesse jõudsid sedakorda lisaks Tõrva JK esindusmeeskonnale ka Valga FC Warrior, Lähte United ja Tori Põrgulised. Kui maakonnarivailide vastasseisus jäi kõige napimalt 1:0 peale Valga, siis teises poolfinaalis selgitati võitja suisa penaltitega, tänu millele jõudis finaalmängu Tori. Ka finaali olid tasavägine ja kuna mänguaja jooksul väravaid lüüa ei õnnestunud, tuli samuti võitja selgitamiseks võtta kasutusele penaltid. Seekordselt viis rändkarika endaga koju Valga FC Warrior.

Kolmandaks tuli Lähte United, kes alistas pronksimängus taaskord penaltiseeriast nõudnud mängus Tõrva JK esinduse. JK Tõrva U17 tiimiliige Jarrek Järvi kiitis turniiri väga, sest tema sõnul oli ühest küljest lõbus ja teisalt põnev nii mängida kui ka kõrvalt teiste mängu jälgida. „Kindlasti oli saalis ülimalt pingeline vaadata kohamänge. Nauditav vaatepilt, kuidas tiimid andsid endast parima – iga löögi, söödu ja penalti taga oli tunda tugevat pingutust,“ sõnas Järvi.

Käesoleva turniiri aukülaliseks oli Tõrva vallavanem Kalle Vister, kes veetis pika spordipäeva Ritsu spordisaalis omadele kaasa elades. Lisaks sellele autasustas vallavanem isiklikult turniiri parimaid meeskondi. Suur kummarus kõikidele kaasaelajatele, kes kogu selle pika päeva vastu pidasid. Turniirile oli võimalus kaasa elada ka videopildi kaudu Tõrva JK Facebooki lehel.

Tõrva JK tänab suurepärase eriauhindade eest toetajaid Combiwoodi, Wagenküllsi ja Mulgi Mugilat!

Rebase OÜ müüb!

küttepuid koos veoga
Tõrva piirkonnas.

Tel: 523 0118

Hendrik Adamsoni murdeluulevõistlus tuleb taas

Mulkide Selts kutsub kõiki murdehuvilisi esitama oma luuletusi pikaajalise traditsiooniga murdeluulevõistlusele. Mulgimaa kirjamehe ja koolipapa Hendrik Adamsoni 135. sünniaastapäeval, 6. oktoobril antakse parimatele auhinnad Kärstna mõisas.

Murdeluuleauhinna väljaandmise algatas 1994. aastal kirjanik Nikolai Baturini ettepanekul tolaeagne Tarvatu vald ja seda on välja antud 14 korda, viimati aastal 2021. Nüüd on initsiatiivi endale võtnud Mulkide Selts eesotsas Ave Grenbergiga. Lisaks temale kuuluvad korraldustoimkonda ka Mulgi Kultuuri Instituudi mulgi keele ja kultuuri spetsialist Kristi Ilves ja Tarvatu Gümnaasiumi õpetaja Helle Soots.

Võistlusele oodatakse luulevalikut vähemalt viiest luuletusest, mis on kirjutatud vabalt valitud Eesti murdes. Täiskasvanute ja õpilaste loomingut hinnatakse eraldi arvestuses. Võistluse peapreemia on 400 eurot.

Märgusõnaga varustatud tööd tuleb saata korraldustoimkonnale e-posti aadressile helles.mulgi@gmail.com, käsitsi kirjutatud tööd aadressile Mulkide Selts, Kulla leermaja, Kulla küla, Mulgi vald, 69509 Viljandimaa hiljemalt 1. septembriks 2026. Võistlustöid hindab žürii, kuhu kuuluvad Jüri Viikberg, Mart Velsker, Alli Laande, Mariko Faster ja Helle Soots.

Täpsemat infot leiab veebilehelt www.mulgimaa.ee

Korraldustoimkonna nimel - Helle Soots

MULKIDE SELTS

HENDRIK ADAMSONI MURDELUULEVÕISTLUS

Oled saarlane või mulk, võroke või muu muhe murdekeele kandja - Mulkide Selts ootab sinu luuletusi hiljemalt 1. septembriks aadressile helles.mulgi@gmail.com.

Vaata lähemalt mulgimaa.ee

MULGI KULTUURI KESKUS

Plaanid kodus seinu värvida?

Värvid on meie maailma lahutamatu osa, kuigi enamasti me sellele ei mõtle. Teisalt ei ole me suutelised jääma värvi toonidele üksikõikseks, nad mõjutavad meie kodust keskkonda, töökoha või kooli miljööd, meie tundeid, meeleolusid ja emotsioone.

Märtsi ja aprillikuu jooksul on võimalik Tõrva Tikste Konsumi kaupluses toonida Riia Laki ja Värvitehase tooteid tasuta.

Populaarsed tootenagu näiteks Nuovamat, Interior Professional 4, Interior Professional 7 ja Movilat 25 on soodsalt hinnaga nagu ka paljud teised Rilaki tooted.

Kuidas värvid erinevad toonid meid mõjutavad?

- Nad mõjutavad meie meeleolu ja emotsioone
- Meie tajumise viise (heledad värvused muudavad ruumi suuremaks jne)
- Värvidel on sümbolne tähendus, mis registreeritakse koheselt meie alateadvuses
- Värvidel on erinevatele kultuuridele ja inimestele erinev tähendus ja mõju

Valga praostkonna juubel

Arvo Lasting

Küünlapäeval möödus 100 aastat Valga praostkonna asutamisest. Haruldast juubelit tähistati Valgas kolmel öhtul, ajalugu meenutati Valga muuseumis konverentsiga. Priit Rohtmetsa ettekandest kuulsime, et meie maa, rahva ja kiriku iseseisvudes oli Võru praostkond väga suur. Ka Pärnu praostkond ulatus meie naabrite kuni Karksini. Helme kogudus kuulus siiski Viljandi praostkonda.

Võru praostkonna jaotamisel kaaluti nii uue haldusüksuse piire kui ka nimeid. Kaaluti Võru praostkonnast lahutada ära kogudused Valgast kuni Rannuni ja Võnnuni. Kaaluti nimetada see piir-

kond Lõuna-Tartu praostkonnaks. Arutelud algasid 1924. aastal ja kestsid paar aastat. Veel hilise hetkeni oli vaagimisel ka Kanepi hõivamine uude praostkonda, kuid viimaseks otsustamise hetkeks polnud Kanepi kogudus sellega nõus. Nii moodustati 2. veebruariks 1926 Valga praostkond järgmiste kogudustega: Rannu, Puhja, Nõo, Elva, Rõngu, Kambja, Võnnu, Sangaste-Laatre, Karula, Hargla, Valga-Petri, Valga-Luke ja Valga-Jaani. Siis oli Valgas kolm luterlikku kogudust.

Sajandi jooksul on Valga praostkonna koosseis muutunud. Varakult liideti Võnnu kogudus Tartu praostkonnaga, hiljem samuti Kambja. Helme ja Taagepera liideti Valga praostkonnaga 1951. aastal, aga me naasesime Viljandi

praostkonda 2004. aastal.

Valga praostkonna juubeliüritusi viimasel mõned naaberõpetajad, sealhulgas Helme tänane pastor, kellel oli asja praostide mälestusõhtule. Sajandi jooksul on Valga praostkonda juhtinud 11 praosti, nende hulgas Valter Vaasa aastatel 1985-1995.

Valter Vaasa tegevust Valga praostina mäletame küll ehk vähe. Mäletatakse tema korrektset välimust ja käitumist ning tema lihtsust ja vaoshoitust inimestega suhtlemisel, tema head iseloomu. Valter Vaasa päevad olid hõivatud, kuid tal oli hea meel kõikidest kohtumistest. Kui ta praostina pidi kolleegidelt küsima aruandeid või protokolle ja pidi neid nõustama, siis ta ergutas: „Vajadusel saada kiri või veel parem: helist. Või kõige parem – sõida mulle külla.“

Täna on Valga praostiks Nõo koguduse õpetaja Mart Jaanson, kes ühtlasi juhendab Nõo koguduse meesansambli, samuti Otepää ja Rannu koguduste ansambli. Praostkonda kuulub 11 kogudust.

Kõikide autode professionaalne hooldus ja remont

- ✓ rehivahetus
- ✓ veermiku remont
- ✓ rehvide müük
- ✓ pidurite remont
- ✓ õlivahetus
- ✓ varuosade müük

Broneerimine
+372 5569 9866

Autoremont: Helme, Kooli 13

Sinu maakler Tõrvas

Kaido Kaljuste

51 23 103 kaido@ruum24.ee www.ruum24.ee

RUUM24
TURVALISED KINNISVARATEHINGUD

Jäätiseauto on taas teel!

Meie juurest leiad laia valiku maitsvaid jäätiseid ning kvaliteetseid külmutatud tooteid. Tule ja vali oma lemmikud otse kodu lähedalt!

Tutvu valikuga lähemalt:
www.jaatiseauto.ee

Sõidugraafik igal teisipäeval Tõrva vallas:

- 18:40 – 18:55 Linna, Ujula 10
- 9:00 – 19:15 Tõrva, Valga-Uulu 28 (Coop poe lähedal)
- 19:20 – 19:35 Tõrva, Ehitaja 6

Reklaami Tõrva Teatajas

Hinnakiri leitav Tõrva valla kodulehelt Kirjuta: kuldne@kuldne.com või 5373 6992

Sõiduautode ja vanametalli **KOKKUOST** ALATI HEAD HINNAD
5198 1222
PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

Saekettide valmistamine, teritamine ja parandamine.

Hüdrovoolikute valmistamine.

Hüdromar OÜ tel. 5629 4013

KIRIKUTEATED

- 22. märtsil kell 11 Jumalateenistus Helme kirikus
 - 22. märtsil kell 14 Jumalateenistus ja leeritund Taagepera kirikus
 - 29. märtsil kell 11 Palmipuudepüha jumalateenistus Helme kirikus
 - 29. märtsil kell 14 Palmipuudepüha jumalateenistus Taagepera kirikus
 - 2. aprillil kell 18 Suure neljapäeva jumalateenistus Helme kirikus
 - 3. aprillil kell 11 Suure reede jumalateenistus Helme kirikus
 - 5. aprillil kell 11 Ülestõusmispüha jumalateenistus Helme kirikus
 - 5. aprillil kell 14 Ülestõusmispüha jumalateenistus Taagepera kirikus
 - 12. aprillil kell 11 Palvus Helme kirikus
 - 12. aprillil kell 12 JKumalateenistus ja leeritund Riidaja kirik-kabelis
 - 19. aprillil kell 11 Hea karjase pühapäeva jumalateenistus Helme kirikus
 - 19. aprillil kell 14 Hea karjase pühapäeva jumalateenistus Taagepera kirikus
- Tõrva Misjonimajas toimuvad jumalateenistused kuu 1. ja 3. pühapäeval kell 15.

Kontaktandmed:

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Helme Maarja kogudus
e-post arvo.lasting@eel.ee, tel 524 9654 ja 763 3340. Facebook: Arvo Lasting
Arveldusarve Swedbankis EE512200001120082428
Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Taagepera Jaani koguduse arveldusarve Swedbankis EE842200221013466795
Tõrva Immaueeli kogudus
e-post torva@kogudused.ee, tel 5182605, arveldusarve EE884204278621942100

Reakuulutus:

Muld, liiv, killustik, graniitkillustik ja freesipuru koos kohaletoometamisega Lõuna-Eestis. Teeme Sinu vajaduste jaoks parima pakkumise – helista ja lepime kokku! Tel 5191 0983 Villo

Korstnate ehitus ja remont koos vajalike plekitöödega tel 5618 9517 või e-post joosep.sepp@mail.ee

Korstnapiitside ehitus ja remont. Tel 5557 9399

HARMEC OÜ - Erinevate traktorite ja laadurite lisaseadmed: tõstekahvlid, kopad, tõstekorvid - erinevad kinnitused. Tel 5740 6992 / HARMEC.EE

Ehitiste seadustamine, kasutus- ja ehitusload ja muud teenused. Kirjutage või helistage. coreteloy@gmail.com, 5814 2386

OSTAN METSA- JA PÕLLUMAAD

TELEFON 552 7322

RAO METALL on rohkem kui 10 aastase ajalooga ettevõtte, kes ostab neljas Eesti paigas kokku vanametalli.

TASUTA vanametalli käru kaheks tunniks.

Tõrva teenindusplats

Avatud:

E-R 9-17

L 10-14

Kontakt +372 5300 5356

raometall@gmail.com

Võtame vastu autoromusid!

www.raometall.ee

KEVADE KESKUSE ARVUTIPOOD

- Arvutite hooldus ja remont
- Uued ja kasutatud arvutid
- Kaamerate paigaldus
- videokassettide digitaliseerimine

Kauplus avatud E-N 12:00-17:00

Väljakutsed E-N 9:00-12:00, R 9:00-17:00

info@silverarvuti.ee või 5015282

Iga kodu väärrib PUHAST VETT

Veepuhastusseadmete soetamine on abikõlblik tegevus

HAJAASUSTUSE PROGRAMM

Taotlusvoor

02.02.2026 - 02.04.2026

MIRIDON on abiks:

- Veeanalüüside teostamisel
- Filterseadmete valimisel
- Filterseadme paigaldamisel
- Survetõsteseadmete paigaldamisel

MIRIDON
veetootlusseadmed

www.miridon.ee | tel. +372 526 8515 | miridon@miridon.ee | Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

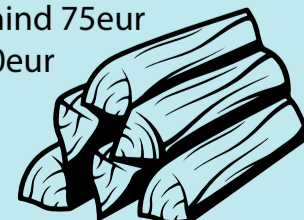
THKK müüb!

Toores lepp - pikkused 25 kuni 60cm, hind 58-65eur

Kuiv lepp - pikkused 30, 40cm, hind 75eur

pikkus 50cm, hind 70eur

Tel: 565 1820

Tiina Rillo – kiirabiautost maailmameistrivõistlustele

Küsis: Egon Ilisson

Märtsikuse Tõrva Teataja persooniloo kangelane on legendaarne meedik Tiina Rillo, kes on aidanud lugematul hulgal tõrvakaid ja ka kõiki teisi abivajajaid.

Tiina, 46 aastat tagasi asusite tööle Tõrva kiirabisse ning see jäigi Teie tööpostiks kuni pensionini. Mis oli see fenomen, mis Teid selles ametis hoidis?

Olen tõesti kogu selle aja, tänaseks juba 46 aastat, ühes ja samas kohas töötanud. Mulle on alati meeldinud inimesi aidata ja vast see oligi see fenomen – ei muud midagi.

Kindlasti on aga suur roll olnud töökaaslastel ja kollektiivil üldiselt, kellest on saanud justkui teine perekond. Neile usaldad nii mured kui rõõmud ning kriitilistes situatsioonides ongi kõige olulisem just meeskonnatöö. Meil on olnud väga lõbus ja tore – meie väikesel kollektiivil oli aastaid väga aktiivne ja energiline juht Heli, kes suutis luua suurepärase töökeskkonna. Osalesime alati aktiivselt nii suve- kui talveüritustel ja võtsime ühiselt kõigest osa.

Amet oli küll üks, aga iga päev ilmselt erinev. Kuidas muutus ajas töö Tõrva kiirabis nii töökeskkonna kui ka tehnika ja varustuse mõttes?

See on tõesti olnud nagu öö ja päev. Töökeskkond ja esmaabivõtted on olnud pidevas muutumises, aga kõige suurem muutus on kaasnud meditsiintechnika arengu ja uute abivahendite kasutuselevõtuga. Minu töötee alguses ei tehtud kiirabis isegi südamefilmi (EKG) ja paljud arstidki ei osanud neid lugeda. Tänapäeval on igas brigaadis elustamisaparaadid (defibrillaatorid), EKG-seadmed ja lisahapnik standardvarustuses, mis on aidanud elule tagasi päästa palju inimesi.

Ka väljakutsete teenindamine on tundmatuseni muutunud. Alguses toimus kõik tavalise lauafoni teel ja mingeid navigatsiooniseadmeid polnud. Teejuhatus oli umbes selline, et mitmes tee ja mitmes maja – näiteks „kollase maja juurest keera vasakule“. Aga kui see kollane värv oli ära luitunud ja väljas oli pime, siis võis õige koha leidmisega ikka tükk tegemist olla. Huvitavaid juhtumisi oli ka uutele navigatsiooniseadmetele ja tahvelarvutitele ülemineku perioodil. Mõnes metsatalus puudus andmete sissestamiseks internetilevi või siis juhatus navigatsioonimeid Tõrvast Kärstnasse läbi Karksi-Nuia, mis tegi 50-kilomeetri ringi, kuigi tegelikult saanuks otse 15

Tiina Rillo jõuab kõikvõimalike tegevuste kõrval olla ka suurepärase vanaema.

kilomeetriga. Selles osas on tänapäevane tehnika ja varustus võrreldes varasemaga ikka tohtu samm edasi.

Kõigi nende muutuste ja uute abivahenditega on kaasnud pidevad täiendkoolitused, mis on sundinud pidevale enesearengule. Kuigi maailm meie ümber on aja jooksul muutunud aina keerulisemaks, siis töö olemus ja inimeste ootused sellele on jäänud suuresti samaks.

Kui Te mõtlete tagasi oma esimestele vahetustele kiirabis, siis mis oli see, mis Teid enim noore inimesena üllatas või šokeeris?

Esimest tööpäeva ma eraldi ei mäletagi, sest olin siin varem praktiliselt olnud ja visiite teinud. Küll aga on eredalt mees esimese töökuu, mis näitas kätte kiirabitöö uue reaalsuse ja äärmused. Esimese töökuu jooksul tuli mul kiirabiautos vastu võtta sünnitus, aga kahjuks tegeleda ka kolme kannatanu ja ühe hukkunuga raske avariiga Ala silla juures. Need kaks täiesti erinevat sündmust illustreerisid hästi seda, et kiirabitöö ongi tegutsemise äärmusest äärmusesse – sünnist surmani ja kõige sellega, mis sinna vahepeale jääb.

Kooli lõpetasin velskri erialal, kus lõpuaktusel ütles õpetaja meile, et olete nagu kassipojad, kes visatakse tundmatusse vette – kes ujub välja, kes mitte. Eks veidi šokeeriv oligi see vastutus, et pidid üksi tegutsema ja otsustama, sest tol ajal saadeti velskrid sageli üksinda maapiirkondade velskripunktidesse ja kiirabidesse töötama.

Alguses oli praktikumidel ikka väga raske – verd nähes läks silme eest mustaks ja pidin ukse taha minema.

Aga päris situatsioonis sa ei mõtle sellele, vaid tegutsed – reaktsioonid tulevad alles tagantjärele.

Algusaegade varustuseks olid vaid koolist saadud teadmised, konspektid, ravimikohver ja UAZ-auto. Konspektid olid mul alguses isegi visiitidel kaasas! Autojuhust kolleeg tegi veel nalja, et kui peaks sünnitus tulema, küll ta siis konspektist ette loeb, mida teha. Aga kui see esimene sünnitus autos kätte jõudis, polnud lugemist vaja – sain hakkama ja ju ma siis „ujusin välja“.

Kui Teil oleks võimalus anda üks soovitus noorele meedikule, kes alustab kiirabis homme kell 8 oma esimest tööpäeva, siis mis see oleks?

Minu soovitus: säilita rahu ja usalda oma teadmisi, aga ära karda küsida nõu kogenumatelt kolleegidelt. Kiirabis ei ole sa kunagi üksi – meeskonnatöö on kõige alus. Ole empaatiline, aga õpi hoidma emotsionaalset distantsi, et saaksid oma tööd professionaalselt teha ka kõige kriitilisemas olukorras.

„Algusaegade varustuseks olid vaid koolist saadud teadmised, konspektid, ravimikohver ja UAZ-auto. Konspektid olid mul alguses isegi visiitidel kaasas!“

Mis on Teie jaoks olnud see kõige erilisem juhtum või tööpäev, mis Teil kunagi meelest ei lähe?

Kõige sügavamalt on meelde jäänud elustamine. Eriti esimene edukas elustamine, mis leidis aset üsna varsti pärast vastava väljaõppekursuse läbimist, kui kiirabisse lisandusid elektrilised elustamisvahendid.

Elustamisi tuli ette ka varem, aga siis piirduti traditsioonilise südamemassaažiga ning kuna puudusid hapnikuaparaadid ja muu vajalik, siis kiirabi kohalejõudmise ajaks see kahjuks tihti enam ei aidanud. Tõu konkreetne juhtum ühe tuntud Tõrva kodanikuga oli aga teistsugune – saime esmakordselt kasutada uudeid meetodeid ja aparate. Pärast juuresolijad ja pealtnägijad kommenteerisid, et tegutsesime professionaalselt nagu filmis. Meie jaoks oli see küll esimene selline päriseluline juhtum uue tehnikaga, aga see näitas ilmekalt täiendkoolituste kvaliteeti ja taset.

On eriline ja hea tunne, kui seesama ja mitmed teisedki inimesed jalutavad Tõrva linna vahel vastu. Sellised hetked, kus näed oma töö tulemust aastate pärast tänaval kõndimas, ei lähe iial meelest. See ongi kiirabitöö kõige liigutavam pool.

Kolleegid iseloomustavad Teid kui päikselist ja positiivset inimest. Kuidas on õnnestunud seda rõõmsameelsust hoida sellise raske ja ilmselt ka päris palju öövastavat näha pakkuva töö kõrvalt?

Eelkõige tänu suurepärasele töökaaslastele ja toetavale perele, aga kindlasti peavad olema ka hovid, mis aitavad pingeid maandada. Mulle on alati meeldinud sportlikud tegevused ja looduses liikumine. Kui lapsed kodust lahkusid, siis koos vaba aja lisandumisega tekkis ka küsimus, et mida sellega peale hakata. Kuna mul on kodu elukaaslase näol tegemist aktiivse seniorsportlasega, siis tema meelitaski mind orienteerumisega tegelema – seda juba viimased 10-11 aastat.

Orienteerumas käin ma tegelikult rohkem heade emotsioonide ja seltskonna pärast. Kuna paljud eakaaslased on selle alaga tegelema jäänud palju kauem kui mina, siis sportlike tulemusi on raskem saavutada, aga see polegi peamine. Oluline on see positiivne emotsioon ja põnevus, mille metsast saab. See tasakaalustab tööga vahel kaasnevaid raskemaid hetki ja aitab säilitada üleüldist rõõmsat meelt. Kui suudad pärast tööl ette tulnud raskeid hetki tulla koju või minna metsa liikuma, siis ei jää need mured sinusse kripeldama.

Ilmselt on väga paljud inimesed Teile tänulikud suurepärase töö eest. Millised on erilised tänuavaldused, mis Teile meelde tulevad?

Eks iga siiras tänuavaldus on liigutav. Väikeses piirkonnas, kus kõik tunnevad kõiki, tuleb selline tänu sagedasti muu jutu sees. Mulle tagasihoidliku inimesena ei ole kunagi meeldinud olla tähelepanu keskpunktis, olen alati eelistanud teha rahulikult oma tööd ja mitte silma paista.

Aga ilmselt on ka neid, kes mitte nii sõbralikud pole olnud. Kui tihti Te tundsite hirmu mingites olukordades ja kuidas sellest üle olla?

Otsest hirmu pole ma ehk tundnudki, aga COVIDi aeg oli kindlasti kõige keerulisem periood, kus sai hirmuga tööle mindud. Alguses oli väga palju teadmatus viiruse käitumise kohta ning haiglad ja kiirabid toimetasid kriisirežiimis. Oli tavaline, et pidime ise haiglaid läbi helistama, et leida oma patsientidele kohti, kuhu neid üldse vastu võetakse. Iga palavikuga patsiendi juurde minnes tuli end eriliselt ette valmistada: kaitseriietus, visiirid ja maskid. Pärast igat visiiti kulds 20–30 minutit auto ja iseenda täielikuks desinfitseerimiseks, enne kui saime järgmisele väljakutsesele sõita. Prillikandjana oli omaette katsumus kõrgema kaitsefaktoriga maskidega toime tulla, sest prillid kippusid pidevalt uduseks minema.

Muidugi on ette tulnud ka muid äärmuslikke situatsioone. Näiteks on juhtunud, et olen segasusseisundis epilepsiapatsiendilt jalgadega vastu pead saanud.

Te harrastate ka ise tervise- ja sporti. Mis on Teile meelest üleüldse hea tervise valem?

Usun, et selleks on pidev liikumine. Ise liigun palju looduses ning kuna elan metsade keskel, kus on head marja- ja seenekohad, siis see on vaid lisastiimuliks. Suviti on mul peaaegu igal nädalal mõni orienteerumisüritus ja nädalavahetused on tihti juba pikalt ette planeeritud. Näiteks praegugi ootab meid ees reis Sloveeniasse 5-päevasele võistlusele.

Orienteerumine on selline tore harrastus, mis ei sunni otseselt tulemusi taga ajama, aga tekitab siiski piisavalt hasarti ja põnevust. Lisaks võimaldab see külastada paiku, millest ma varem poleks osanud undki näha. Kes oleks uskunud, et mina osalen kunagi maailmameistrivõistlustel? Aga orienteerumine pakub seda võimalust – veterani MM-id on väga toredad üritused, kuhu läheme tavaliselt suurema seltskonnaga. See kombinatsioon värsket õhust, liikumisest ja heast seltskonnast ongi minu jaoks tervise hoidmise alus. Orienteerumisüritused on ka hea koht kus võib näha väga erinevas vanuses osalejaid – vanimad vanusegrupid ulatuvad 90+ vanuseni välja.

Mis saab edasi? Millega plaanite sisustada oma aega ning kas ehk hoopis nüüd pensionieas on soov mõnda uut ametit proovida?

Eks paljud imestasid, et miks ma lõpetan, sest kiirabitöö meeldib mulle endiselt väga. Olen aga alati arvanud, et see töö sobib rohkem noortele. Kuigi ma ei tunne end sugugi vanana ja olen füüsiliselt igati tervislik, hakkasin pärast 45. tööaasta täitumist mõtlema, et praegu on õige aeg veel midagi uut õppida. Suurt pinget enam ei tahaks – kunagi sai käidud meditsiiniabina valves suurvõistlustel, krossidel ja mäkketõusudel, aga see aeg on läbi. Olen endiselt õpimuline ja lootan, et ehk minu teadmisi läheb meditsiinis veel mõned aastad mingil kujul vaja – niimoodi saaks ikka ümmargused 50 aastat valdkonnas täis, aga eks näeb.

Kindel on see, et päris seisma ma jääda ei taha. Mul on väike hobitalu, kus tegevusest puudust ei tule, ning pere ei lase samuti mugavustsooni langeda. Mul on neli rõõmsat lapselast, kellele tahan olla hea vanaema ja kes utsitavad mind liikuma. Tegevust jagub!

Elukaaslasega koos osaletakse ka orienteerumise tiitlivõistlustel üle maailma.